

PAMOKYMAI IR VILTYS

IR BASTOSI KRAUJAI PASRUVĖ...

1954 m. vasario mėn. Maskvoje lankėsi Anglijos prekybininkų delegacija. Gerai prisimename, kad tuo metu, Kremliaus pasiūlymu, buvo sutarta išplėsti prekybinius santykius, pasiekiant metinę 400 milijonų svarų sumą. Tačiau praktiškai šis susitarimas nepasiekė 40 milijonų svarų vertės. Manoma, kad ir Bulganinas su Chruščiovu, bevišėdami dabar Londone, daro žygių prisivilioti Angliją gražiais prekybiniais pažadais, nes sunku tikėti, kad

donosios dumplės" pradės pūsti, ten kur Kremliai patiks.

Ir taip vis bastosi po karalių rūmus ir po ministerių ir prezidentų rezidencijas kraujais pasrūvę ir kraujais prekiaudami.

Gerai suprantame todėl, kodėl šių „raudonųjų duobkasių“ vizitas Anglijoje buvo sutiktas visų iš už geležinės uždangos kilusių pabėgėlių 24 val. trukučiu bado streiku. O Newport'o lietuvių senelių prieglaudoje Lietuvos vėliava protesto ir gūdulo ženklai buvo nuleista pusiau stiebo. Neveltui ir Edenui patys anglai padovanojo trijų

Be abejonės, šis JAV užsienio reikalų psekretorio Hendersono pareiškimas yra pati svarbioji priežastis verčianti arabų valstybes rimtai susigalvoti, nes tuo būdu aukščiausia prasme Vašingtone padaryti pareiškimai įgauna dar didesnę svarbą. Nereikia tačiau manyti, kad pavojus galutinai pašalintas. Pavojaus žiežirba Palestinoje ir toliau rusena. Artimuosiuose Rytuose vykstantis vakarų ir rytų politinių idėjų susikirtimas, — nepamirštant ir didžiulės ūkinės šios srities reikšmės, — tebevyksta. Kuo jis baigsis — sunku pasakyti, tačiau drįs-

Studentų korporacijų vėliavos, pir mą kartą laisvajam Vilniui

Nuotr. V. Augustino

šie du Maskvos „valdovai“ būtų nuolaidūs politinėje srityje. Netenka abejoti, kad šių Kremliaus „dėlių“ viešnagė toli gražu neprilygs tai kelionei į Indiją, Birmaniją ir Afganistaną, kur galėjo svaitytis „triaukščiaisi“ žodžiais prieš Angliją. Londone tai jiems neparanku — čia šie akiplėšiški „velniavų meisteriai“ suras kitas temas, kuriose JA Valstybės, be abejonės, užims svarbią vietą.

Edeno savaitgalių rezidencijoje Checkers pasitarimai su Bulganinu vis tęsiasi. Vieno Londono laikraščio žiniomis, paskutiniojo pasitarimo metu, Bulganinas pasiūlęs Edenui taiką Artimuosiuose Rytuose (Palestinoje ir Arabų kraštuose), jei Anglija sutiktų Vokietiją palikti ir toliau suskaldytą. Skelbiama, kad Edenas šį pasiūlymą atmetęs. Iš šio pavyzdžio ryškiai matyti, kad Maskvos suktumui ir įžulumui nėra ribų, — kiršino ir ginklavo arabus prieš žydus, tačiau ramiausiai siūlo juos apšviesti už geresnį kąsnį, o vėliau ir vėl, nežiūrint nei popierinio kominformo panaikinimo, „rau-

metų ilgio šaukštą, kaip simbolį, kad nepamirštų, jog su velniais turis reikalą, kaip tai pataria sena anglų pasaka.

LYG IR RAMIAU KITUOS PAKAMPIUOS

Dag Hammarskjöld, Jungtinių Tautų generalinio sekretoriaus, kelionė į Artimuosius Rytus, atrodo, lyg atnešė palengvėjimą. Aptilo nuolatiniai susišaudymai Izraelio valstybės pasieniuose. UN generalinio sekretoriaus pasitarimai su arabų ir žydų atstovais tebesitęsia, tačiau jau dabar juntamas atoslūgis. Manoma, kad šis palengvėjimas Palestinoje pareinąs nuo trijų priežasčių:

1. Dag Hammarskjöld laiku atliktas įsikišimas.

2. Sovietų Sąjungos laikinis atšalinimas, besistengiant bent Anglijoje lankymosi metu sušvelninti padėtį Artimųjų Rytų padangėje ir

3. JA Valstybių Teherane padarytas pareiškimas, kad Vašingtonas remis visus Bagdado pakto dalyvius moraliai ir materialiai.

tame spėti, kad ir toliau vis lieka tvira kivirčo priežastimi.

MAHOMETO DUKTERS IMPERIJA

Iš senovės istorijos esame girdėję Mauritanijos vardą, kurioje gyvenę maurai. Žinome taip pat graikų legendas, kuriose nurodoma, kad šios šalies karalius Atlas vieno graikų didvyrio buvo paverstas kalnu, kad tuo būdu savo pečiais remtų dangų. Girdėjome taip pat, apie Herkulo kolonas ir Hesperidžių sodų auksinius obuolius, saugomus šimtagalvio smako. Visos čia suminėtos gražios senovės Graikijos legendose vietovės yra dabartiniame Maroke, kuris su Tunisu ir Alžyru kaip tik ir sudarė Mauritaniją. Tuo būdu matome, kad Marokas jau nuo senų senovės yra žinomas. Šio meto Marokas, iš šiaurės skalaujamas Viduržemio jūros, vakaruose atsiremiantis į Atlanto vandenį ir siekiantis Saharos dykumą bei Alžyro pasienius, apima 800.000 kvadratinį kilometrų ir turi apie 10 milijonų gyventojų, kurių daugumą sudaro berbe-

PENKERI METAI

Vasario 16 dieną suėjo penktosios tos dienos vardo lietuvių Gimnazijos Vokietijoje metinės.

Nekazinkoks tai amželis, bet sukaktis mums brangi ir pažymėtina, kaip dar vienas mūsų tautinio susipratimo, subrendimo ir gyvybingumo įrodymas.

Vasario 16 Gimnazija pradėjo savo darbą sunkiomis sąlygomis. Lėšų pradžia nebuvo. Gervas Diepholzo kareivinėse patalpas, teko iš įvairių stovyklų rankioti aplūžusias lovas, spintas, stalus, kėdes ir kitus rakanus bendrabučiu ir klasėms. Pirmąją žiemą vaikai mokėsi ir gyveno beveik nekūrentuose kambariuose. Maistas buvo menkas ir dažnai trūkdavo net duonos. Trūko mokslo priemonių. Trūko pagaliau ir mokytojų. Tik netrukus tikėjimo ir pasiryžimo, kad anksčiau ar vė-

ra. Toliau seka arabai, žydai ir negrai. Išskyrus negrus visi yra semitų giminės, tačiau berberų, nereikia maišyti, nei su arabais, nei su žydais. Tai atskira tauta, susidedanti iš įvairių genčių, kurių svarbiausia yra kabilai ir tuaregai — visi mahometonai. Istorinių laikų Maroko imperija, manoma, buvusi įkurta Mahomedo dukters Fatimos ipėdinių apie 790 metus po Kristaus, su sostine Fezo mieste. 700 metų ši imperija turėjo užėmusi Ispanijos dalį — Andalūziją, kuri buvo išlaisvinta tik 12 šimtmečiu. Iki 17 šimt. vidurio marokiečiai nuolat kariavo tai su portugalais, tai su ispanais, to meto galimybėmis. Vėliau į kovą dėl Maroko įsijungė Prancūzija, net Anglija ir Vokietija. Tačiau marokiečiai būdami dideli patriotai, ypatingai jungiami tikėjimo, niekad galutinai nebuvo pavergiami. Nuo 17 šimtmečio vidurio imperija ypatingai sutvirtėja įsigalėjus Alanių dinastijai, kuriai priklausė ir dabartinis Maroko sultonas Sidi Mohamed Ben Jussef.

Daug kartų pavergtas ir pasidalintas tarp šioje kovoje dalyvavusių valstybių, Marokas tačiau niekad nebuvo galutinai nugalėtas. Visada giūklui priešinosi ir išvarydavo pavergėjus, kurie tačiau ir vėl grįždavo. Nuo 1902 m. iki 1925 m. besitęsiantis Maroko dalinimasis tarp Prancūzijos ir Ispanijos, niekad nepalaužė Maroko pasipriešinimo nei nenuslopino tautos laisvės troškulo. Išstius šimtmečius trukusi kova dėl laisvės pasibaigė laimėjimu ir Marokas 1956 metų pradžioje gauna nepriklausomybę. Žinoma, ši kova dar nėra galutinai baigta, tačiau jau atgautas nepriklausomybės pripažinimas iš Prancūzijos ir Ispanijos.

Maroko pavyzdys yra pamokantis. Nežiūrint į tai, kad visada kovojo su žymiai skaitlingesniu ir galingesniu priešu, tačiau niekad nepasidavė. 10 milijonų marokiečių iškovojo laisvę iš maždaug 70 milijonų prancūzų ir ispanų, nes nieko nėra pasaulyje tvirtesnio ir galingesnio, kaip tautos ryžtas, laisvės noras ir viltis sulaukti laisvės.

Trumpai apibrėžę Maroko istoriją, matome taip pat, kad kova ir dėl Alžyro laisvės turės baigtis Prancūzijos pralaimėjimu. Nežiūrint į didžiules Prancūzijos pastangas išsilaikyti Alžyre, betgi turint galvoje, kad Maroko ir Tuniso protektoratai pasibaigė, reikia laukti ir Alžyro išsilaikymo, kuris remiamas visų mahometonų valstybių anksčiau ar vėliau taip pat bus pripažintas nepriklausoma valstybe.

— a. b. c. —

liau pasaulio lietuviai ateis į talką tai vienintelei lietuviškai gimnazijai išlaikyti. Tas tikėjimas ir davė jėgų visus sunkumus nugalėti.

Ir štai, Vasario 16 Gimnazija netik išsilaikė, bet per tuos penkis metus išaugo, sustiprėjo ir neatpažįstamai pasikeitė: įsikūrė nuosavoje patalpose. Mokiniių gyvenimo ir darbo sąlygos labai pagerėjo. Prieš penkis metus gimnazijoje buvo 60 mokinių, dabar jų mokosi 160. Šiais metais brandos egzaminams ruošiasi 10 jaunuolių. Tai bus jau ketvirtoji Vasario 16 Gimnazijos abiturientų laida.

Kad gimnazija gyvuoja, kad per tą trumpą laiką padaryta tokia didžiulė pažanga, yra pirmoje eilėje Gimnazijos rėmėjų nuopelnas. Tur būt neatsiras laisvajame pasaulyje nė vieno susipratęsio lietuvių, kuris didesniu ar mažesniu savo įnašu, darbu ar pinigais, nebūtų priedėjęs. Graži buvo talka, todėl savo vaisiais visi dabar galime pasidžiaugti.

Kokia yra Vasario 16 Gimnazijos reikšmė, nebetenka dabar mums kalbėti. Noriu tik pažymėti, kad savaip jos reikšmę supranta ir raudonieji mūsų tautos budeliai. Juk savo metu sovietinė žinių agentūra buvo paskleidusi komunistinėje spaudoje žinią, kad Vasario 16 Gimnazija esanti „reakcionierių gūžta, agentų mokykla“. Kaip žinia, reakcionierius ir amerikiečių agentus sovietai visada mato ten, kur jie jaučia savo siekiamą pavojų. Tas rodo, kad mes pasirinkome tikrai aštrų ginklą kovai už laisvę.

Deja, pastaruoju laiku mūsų visuomenės parama Gimnazijai nėra ganėtina. To pasekoje Gimnazija atsidūrė finansiniuose sunkumuose. Visų pirma, iki šiol dar galutinai nesutvarkytas Gimnazijos namų reikalas. Dar trūksta arti 10.000 DM apmokėti likusioms už namus skoloms ir apie 20.000 DM numatytiems remontams atlikti. Toliau, Gimnazija yra nemažai išsiskolinusi tiekėjams už maistą, šviesą ir pan. Išsiskolinta todėl, kad sumažėjo rėmėjų būrelių skaičius ir praėjusiais metais pajamų kiekvieną mėnesį būdavo mažiau kaip būtinausių išlaidų.

Pažymėkime tat pirmąjį Vasario 16 Gimnazijos penkmetį, padėdami tvirtus pagrindus jos tolimesniam gyvenimui. Sudarykime sąlygas kelių artimiausių mėnesių bėgyje galutinai išmokėti skolą už namus ir užbaigti būtinausius įrengimo darbus. Taip pat sustiprinkime savo paramą Vasario 16 išlaikymui, ar tai atskiromis aukomis, ar steigdami naujus rėmėjų būrelius. Ateitis parodys, kad mūsų aukos ir triūsas nebuvo veltui. Pr. Zundė,

Vykd. Taryba pareikalavo suimti Serovą

Vliko V. Taryba pasiuntė D. Britanijos vyr. prokurorui Londone tokio turinio telegramą:

DIDŽIAI GERBIAMAS PONE, Mūsų turimomis žiniomis, Sovietų Sąjungos pilietis Ivan Aleksandrovič Serov šiuo metu yra Londone. Mes reikalaujame jį suimti kaip karo nusikaltėlį ir atiduoti teismui. Serov buvo vienas iš vadovaujančių sovietinės policijos pareigūnų, kuris yra pasirašęs 1941 m. įsakymą vykdyti masines mūsų tautiečių deportacijas iš Sovietų Lietuvos į Sibirą ir yra taip pat atsakingas už tuo metu Lietuvoje įvykdytas masines žmogžudystes. Kartu pasižadame pristatyti reikalingą įrodymą medžiagą.

VT pirmininkė A. Devenienė ir nariai: Dr. P. Karvelis ir M. Gelžinis.

Okupuotoje LIETUVOJE

Kaip renkamos žinios apie Lietuvą ir tremtinius Sibire

Tęsinsys iš pr. nr.)

Socialinė apsauga kiek veikia priverčiamą darbo stovyklose. Bet gydytojų nusprendimą skirti invalidų kategorijai peržiūri dar politinė komisija. Jei kandidatas apkauktas antivalstybine veikla, tai gydytojų padarytas priskyrimas invalidų kategorijai jos gali būti vetuojamas. Šiaip invalidams skiriamai lengvesni darbai, o negalintieji visai dirbti gauna tam tikrą aprūpinimą.

Blogiau yra su tremtiniais. Pvz. Krasnojarsko krašte negalintieji dirbti iš valdžios negauna jokios pašalpos ir gyvena tik išmalda.

Mirtingumas iki kokių 1947 m. visur buvo labai didelis. Pastaruoju metu yra sumažėjęs. 1941 m. tremtiniai turėję būti daugiausia išmirę. Žiaurus klimatas, sunkūs darbai, menkas aprūpinimas maistu ir kitos neįprastos gyvenimo sąlygos be laiko atnešė masėms mirtį.

Daug žūsta ir nuo nelaimingų atsitikimų darbuose, pasitaiko ir savizudybių — neišlaiko nervai.

Religinių apeigų atlikimas stovyklose yra uždraustas. Sugauti kunigai laikę pamaldas ar atlikę kitas pareigas buvo nubauti. Kiek lengviau paleistųjų bei tremtinių religinė padėtis apgyvendintose stovybose. Bet trūksta dvasiškių. Ypač nėra jų tremtinių gyvenvietėse.

Didelis solidarumas. Lietuviai kiek galėdami vieni kitiems padeda visose bėdose.

Laisvė tiki visi, nors Ženevos konferencija ir Vakarų nuolaidumu bolševikams labai nusivilta. Jų manymu, tik karas gali atnešti tautos laisvę, bet ne įieškojimas su bolševikais sugyvenimo. Po šios konferencijos Vakarų populiarumas kaliniuose vis mažėja. Ypač nepatenkinti tais, kurie savo metu buvo žadėję išlaisvinti tautas.

Slaptų agentų pilna priverčiamą darbo stovyklose ir visur kitur. Dažniausiai jie yra tiek patys kaliniai bei tremtiniai. Atsisakę tarnauti turėjo pasirašyti, jog apie tai niekam nepasakos.

Kartais sugalvodavo kokius nors nusikaltimus, grasindavo baumėmis ir žadėdavo dovanoti, jei apsiims pranešinėti. Lietuvoje tokiais atvejais žadėdavo netremti iš Lietuvos.

Sukilimams stovyklose turėjo įtakos Berlyno sukilimas. Manyta, jog pagalbom ateis Vakarai, ir pasibaigs vergija. Bet vis dėlto dėka jų daug kur palengvėjo. Pvz. pagerintas maistas, medicinos priežiūra, nulmti nuo drabužių numeriai, sumažintas darbo laikas ir t. t. Kingire iš moterų ypač pasižymėjo latvės. Sukilimų būta daug kur. Stovyklos darė juos savo iniciatyva ir be ryšio su kitomis.

Apie Vakarų kaliniai ir tremtiniai yra informuoti. Geras informacijos šaltinis yra ir pati sovietinė spauda, kuri yra skaitoma. Ypač atidžiai studijuojama tarptautinė

politiką liečių straipsniai ir žinutės, iš kurių daromi atitinkami komentarai ir išvados, mokant „skaityti tarp eilučių“.

Kiti dalykai. Visur trūksta maisto produktų, drabužių, apavo ir vaistų. Visus verčia pirkti valstybės paskolos lakštus. Kitur pirkimą organizuoja soviet. saugumas ar policija.

I kolchozus ar sovhozus ištremtiems neleidžia mokytis specialybių.

Pasitaiko muštynių tarp lietuvių ir kitų tautų kalinių. Administracija jas toleruoja. Pvz. Vorkutos 40 šachtoje buvo susiremta su ukrainiečiais. Priežastis — rungtynės darbo pasirinkime.

Po Stalino mirties Sovietų Sąjungoje vis daugiau kryptama į leninizmą.

TREČIASIS LTSR KOMPOZITORIŲ SĄJUNGOS SUVAŽIAVIMAS

Įvyko III. 12 d. išklaušė valdybos „ataskaitos“. Pranešimą padarė „ataskaitinis sekretorius“ Balsys, pažymėdamas, kad visa eilė lietuvių sovietinių kompozitorių kūrinių „buvo teigiamai įvertinti „oli ir už respublikos ribų“, pvz. Balio Dvariono — Koncertas smuikui ir orkestrui, J. Juzeliūno — baletas „Ant marių kranto“, Balsio — Koncertas smuikui ir orkestrui etc. Baigta ir paruošta pastatyti V. Klovos opera „Pilėnai“, V. Baumilo „Paskenduolė“, kurios sužetats imtas iš A. Vienuolio — žukausko apysakos, baigia savo operą „Dalia“ ir B. Dvarionas. Suvažiavimas, pasisakęs įvairiais organizaciniais klausimais, išklaušė K. Kavecko pranešimo apie „masinę dainos padėtį respublikoje“, muzikologo J. Gaudrimo — apie muzikologijos padėtį etc. K. Kaveckas nusiskundė, kad soviet. poetai neraiš dainoms tinkamų tekstų, nors, iš kitos pusės, ir kompozitoriai dar nelabai skaito, kas jų sukuriama. Dainoje nuolat sėkmingai pasirodo J. Švedas, A. Budriūnas, J. Dambrauskas, A. Kačanauskas, J. Juzeliūnas, E. Balsys, A. Belazaras, J. Karosas, J. Nabažas ir kt.

Per suvažiavimo koncertą buvo atlikta J. Gaižausko Pirmoji simfonija g-moll, A. Račiūno simfoninė suita „Gimtinės vaizdai“, J. Juzeliūno koncertas balsui su simfoniniu orkestru ir čiurlionio simfoninė poema „Jūra“. Taip pat buvo duodama visa eilė ištraukų iš baletų, operų ir įvairaus žanro kitų muz. kūrinių. Suvažiavimo metu nepa- rodyta išties nei viena opera, nei vienas baletas. Bloga padėtis ir su masine daina. Išskyrus Dvariono „Ant Nemuno kranto“, Budriūno „Geltuosius linelius“ ir dar vieną kitą dainą, lietuviai sovietiniai kompozitoriai čia „nieko neturi“. Ir kitų nusiskūsta sovietinių kompozitorių veikla. „Literatūroj ir Mene“ V. Venskuro rašo, kad trūksta „vadovaujančios rankos, o kartais ir metodinės pagalbos“

Prof. St. Šalkauskis — jaunimo auklėtojas ir Tautos atgimimo žadintojas buvo švento gyvenimo žmogus. Apie jo asmenį bus paskaita gegužės 5 d. 9 val. vakaro Lietuvos Radijo, Brasil 835, Avellaneda, per birutiečių vakarą.

LIETUVOS BYLA PLAČIAI ŽINOMA —

PAREIŠKĖ RADJO BANGOMIS I KRAŠTĄ VLIKO PIRMININKAS J. MATULIONIS

(E.) Vliko pirm. J. Matulionis, prieš išvykdamas į JAV, kalbėdamas į kraštą per AB, be kita ko, pažymėjo:

Vliko tikslai nuo pat jo įsikūrimo dienos pasilieka tie patys — kovoti dėl Lietuvos laisvės. Jie nekinta ir negali kisti. Vlikas organizavo visas jėgas laisvinimo kovai vesti ir organizuos toliau.

Vlikas šiuo metu veikia apimdamas ir jungdamas lietuvius visame pasaulyje. Ir veikia per įvairias tautas ir valstybes. Mes vieną kovos nenulemsime, mes vieną laisvės neįškovosime. Mes padedame laisvajam pasauliui suprasti bolševizmo pavojų ir atskleisti jo piktus kėsulus. Laisvasis pasaulis iš savo pusės padeda ir mums besiekiant mūsų tikslą. Jis padės ir verčiant pasaulio tironą, o kartu atstatant Lietuvos valstybę. Todėl ir Vliko žmonės tenka laikyti tiek po įvairius kraštus išsisklaidžiusius lietuvius, tiek ir įvairių valstybių atsakingus vyrus.

Ne visos valstybės yra tokios stiprios, kaip JAV. Šios drašiai ir visi aiškiai pasisako tiek dėl mūsų padėties, tiek dėl bolševikų apskritai, tiek ir dėl mūsų ateities. Jos neį oficialiai sako, jog Lietuva turi būti ir bus laisva valstybė.

Visos valstybės iš esmės tą pat sako ir taip pat galvoja, tik kitos oficialiai vengia dėl vienu ar kitu priežasčių taip atvirai pasisakyti. Faktas lieka faktas, kad mes simpatijų turime daug. Mus užjaučia, mus supranta, mums padeda ir padės — ir tai jau yra labai daug. Yra svarbu, kad Lietuvos klausimas nėra miręs, kaip norėtų mūsų krašto okupantai. Lietuvos okupavimas ir šiandien, po 15 metų vergijos, — kalbėjo Vliko pirmininkas radijo bangomis į kraštą. — laikomas neteisėtu smurto aktu, kurio laisvasis pasaulis nepripažįsta. Ir pripažinta nebus. Kiekvienas lietuvis turi žinoti, kad ši padėtis, kokia yra dabar, laisvojo pasaulio laikoma laikina. Ir kad ji turi būti atitaisyta. Padarytoji skriauda lietuvių tautai bus atitaisyta ir atstatyta ankstesnioji padėtis.

Stebint iš tolo bolševikų darbus ir jų vedamą Lietuvos politiką, susidaro įspūdis, jog ir patys bolševikai tai supranta. Jie nesijaučia Lietuvoje kaip tikri šeiminkai, bet tik kaip laikiniai okupantai, kurie,

atėjus tikrajam laikui, turės iš jos išsinešinti. Jie varo Lietuvoje išnaudojimo politiką, ta pačia prasme, kokia paprastai varo visi okupantai. Jie iš Lietuvos viską grobia ir viską veža, o Lietuvai nei Lietuvos gyventojams nieko neduoda. Pažiūrėjus per tuos okupacijos metus, galima užklausti: ką jie Lietuvoje didesnio, ką pagrindinio pastatė? Jie daug prišnekėjo, daug prižadėjo, bet nieko tokio nepadarė. Kiek jie pastatė Lietuvoje naujų gerų namų, kiek pastatė naujų tiltų, kiek pravedė geležinkelių ar plentų? Juk jie kasmet iš Lietuvos išveža už milijonus grūdų, mėsos, pieno produktų, įvairiausių gaminių ir prekių. Lietuvos fabrikuose pagamintų prekių sutiksime visoje Rusijoje, o ką atveža į Lietuvą? Kodėl pavergtoje Tėvynėje žmonės yra nuplyšę, nuskurę ir vaikščioja pusbatiai? Kodėl gi žmonės neturi pakėniamų butų, neturi kiek reikiant baldų, neturi kitų patogumų, kokius turi eilinis darbininkas Vakarų Europoje, Amerikoje? Kodėl gyventojai Sovietų okupuotoje Lietuvoje neturi toli gražu nei tiek, kiek turėjo Nepriklausomoje Lietuvoje? — Atsakymas tėra tik vienas: tai ir yra Lietuvos apipilėjimas, nuolatinis jos grobimas, kokią vykdo kiekvienas okupantas svetimame krašte laikinai atsidūręs. Tai ir yra gryno tipo kolonijinė politika, apie kurią bolševikai smarkiai pakalbą kaltindami demokratinius kraštus. Bet kad jie Lietuvoje ir kituose pavergtuose kraštuose veda kolonijinę politiką — apie tai jie tyli, bijodami, kad žmonės nesužinotų tiesos, nesuprastų jų eksploatacinių kėslių.

Bolševikai jaučiasi Lietuvoje netikri. Jiems teks dar vieną kartą bėgti ir iš Lietuvos, ir iš visų kitų pavergtųjų kraštų. Tad kam jiems dėti pinigų? Kam investuoti kapitalus ir netikrą reikalą?

Lietuvos išlaisvinimu tenka dar daugiau įsitikinti kaip tik susidūrus su Vakarų kraštų politikais. Iš Romos vizitų, kurių buvo daug, — pažymėjo toliau Vliko pirmininkas, — pirmon eilėn paminėtinas PRIFEMAS PAS ŠV. TĖVĄ, kuris pareiškė: „Vargšė kenčianti Lietuva, vargšė lietuvių tauta. Aš ją ypatingai laiminu ir už ją meldžiuosi“.

Kard. Pizzardo per pasikalbėjimą mūsų padaršino, sakydamas: „Nesiliaukite kėlę pavergtosios Lietuvos reikalą. Kiekviena proga ir visur

kelkite savo balsą visur klubėnėte savo balsą visur pDPL p.m te visas duris!“ Tai mus padaršina ir suteikia mūsų darbe naują vilčių. O tokių patarimų ar paskatinių mes gauname visur. Lietuvos reikalas visur yra žinomas. ....

Lankydami Europoje, susipažinęs su Vykd. Tarybos darbais, susitikęs su įvairiais žmonėmis, aš grįžtu į Amerikos žemyną su dar didesniu ryžtu. Aš matau, kad Europos lietuviai daug yra padarę Lietuvos bylai išgarsinti. Ir šiandien jie šiame bare nenuilstamai dirba toliau. Jie nė kiek neatsilieka nuo kitų žemynų lietuvių, o gal kai kur juos net ir pralenkia. Tiesa, jie negali aukoti tiek pinigų, kiek pvz. JAV ar Kanados lietuviai. Bet jie ar tik neįveda daugiau širdies ir daugiau darbo. Ir jeigu šiandien Bažnyčios ar valstybės vyrai, politikai žino ir atjaučia lietuvių tautos kančias, tai pirmą eilę jų dėka. Esu tikras, kad jie dirbs ir toliau ta kryptimi — ir aš jiems už tai reikiu didelę padėką.

Visa tai susijungia į didelę darbų pynę, kurie kaip tik ir eina Lietuvos laisvinimui. Laisvojo pasaulio lietuviai dirba, ką galėdami. Jie jungiasi su jumis, broliai sesės pavergtoje Tėvynėje, į vieną mintį: LAISVOS LIETUVOS MINTI, — baigė savo žodį radijo bangomis į kraštą Vliko pirmininkas.

Naujas Sibiran deportuotųjų sąrašas

(E.) Vliko Informacinė Taryba yra gavusi žinių dar apie šiuos lietuvius, kenčiančius sovietiniame pragare:

Andriuskevičius, gydytojas; Babrauskas; Buknys (ar Buknis), gim. apie 1927 metus; Butkus, kunigas; Čeponis, gimęs apie 1925 m.; Daugelis, Jurgis, kapitonas; Dumauskas, Juozas; Endriukaitis (ar Endriukaitis), Vytautas; Gričiūtė, Salomėja; Gričiūtė Elena; Gričiūtė Marcelė; Ilgūnas Mykolas, buv. „Liet. Aido“ vienas iš redaktorių; Ingelevičius, puskarininkis; Kriščiūnas, pulk. leitenantas; Kujus, gimęs apie 1929 m.; Kundrotas Petras; Mačys Juozas; Mlaševičius Vytautas, leitenantas; Milvertaitė Onutė; Musteikis Juozas; Palikša Juozas; Repšytė Ona; Rutkauskas Algimantas; Stankus, gimęs apie 1916 m.; Šakenis, inž., buv. švietimo ministeris, Jau miręs. Šcepavičius Jonas, kapitonas; Šipalla Jonas, kapitonas; Stankus, kapitonas; Variakojis Saulius; Vaišnora, buv. finansų ministeris bolševikiniam kabinetė; Vaitiekūnas, buv. redaktorius bolševik. enciklopedijos; Velička Zenonas; Žakarysas (?), kunigas; Zaskėvičius, generolas, žebolis, gimęs apie 1928 m.; Zinkevičius, gydytojas.

* International Rescue Comitee sudarė komitetą tyrinėti „Sniego operacijai“. Komiteto pirmininkas — W. J. Donovan, buvęs JAV armijos OSS viršininkas. Skelbiama, kad „Sniego operacijai“ Sovietai išleisdžia daugiau negu JAV visai pabėgėlių programos vykdymui remti.

Pabaltiečių Memorandumas Argentinos Respublikos Prezidentui

Lietuvai Išlaisvinti Centras Argentinoje kartu su latvių ir estų draugijų atstovais, susižinojęs su savo diplomatais, perdavė Argentinos Respublikos Prezidentui memorandumą, prašydami naujosios Argentinos Vyriausybės atkurti suspenduotas pabaltiečių Valstybių atstovybes bei konsulatus.

Argentinos didieji laikraščiai per kelias dienas labai palankiai rašė šiuo pabaltiečių reikalu, primindami visam pasauliui brutaliską rusų okupaciją, pabrėždami, kad laisvasis pasaulis to nepripažįsta ir pabaltiečių diplomatai laisvai tesių savo veikimą J. A. Valstybėse, Kanadoje, Italijoje, Prancūzijoje, Anglijoje, Ispanijoje, Vokietijoje, Brazilijoje ir kitur.

Kadangi naujoji Argentinos revoliucinė vyriausybė pareiškusi grąžinti visiems senosios vyriausybės atimtas bei suvaržytas teises, tai yra vilčių, kad ir pabaltiečių reikalai ir suvaržytos teisės būsiandos atstatytos.

Pabaltiečių atstovybių atsteigimas daug palengvintų dokumentų sutvarkymo reikalus ir sustiprintų kovą dėl greitesnio Lietuvos išlaisvinimo.

Memorandumą pasirašė: Lietuvai Išlaisvinti Centro pirm. Z. Juškevičius ir sekr. Gilvydis; latvių atstovai — Juan Bite ir Juan Alksnis; estų — Juan Luik ir Agathe Karro.

Iš Sibiro grįžta daugiau paleidžiamųjų

LIKVIDUOJAMOS „STALININĖS DARBO STOVYKLOS“?

(E.) Iš Klaipėdos krašto į Vak. Vokietiją yra grįžusi Schuschelių šeima ir eilė kitų.

Grįžtantieji iš Sov. Sąjungos teigia, kad Stalino laikais įkurtosios darbo stovyklos dabar jau likviduojamos. Jose laikytieji daugiausia prievarta taip pat „kurdinami laisvai“ — jie ir toliau turi dirbti nustatytus darbus. Prievarta įkurdintų, tariamai „laisvųjų gyventojų“ buvo ir vokiečių. Iš jų atleisti ne tik vokiečiai, bet taip pat dalis vengrų rumunų, čekų ir kitų tautybių žmonių, kurie pasiūti į savo kilmės kraštus. Visa eilė vokiečių, kurių pilietybę sovietinės įstaigos ginčija, atleisti į šiaurės ar pietų Rytprūsius, o kai kurie — ir į Klaipėdos kraštą. Anksčiau tie vokiečiai, kurie buvo repatrijavę iš Pabaltijo kraštų ir pasisakę už vokiečių pilietybę arba jos negavę, turėjo kiltis išvykti į Vokietiją — jų dažniausiai neišleisdavo. Bet dabar sovietai ir šiuo reikalu pamažu nusileidžia. Tuo būdu galės su savo šeimomis susijungti dar daugiau žmonių.

VLIKO PIRMININKO PRANEŠIMAS

Lankantis Romoje 1956 m. kovo 9 — 18 d. d., Vliko Vykdamosios Tarybos pirmininkai A. Devenieci ir man, Vliko pirmininkui, teko susitikti 1956 m. kovo 10, 12, 14 ir kalbėtis Vlika ir Lietuvos diplomatijos šefu min. Stasiu Lozoraičiu ir kalbėtis Vlika ir Lietuvos diplomatus liečiančiais klausimais. Pasikalbėjimuose, be minėtųjų, dalyvavo: Lietuvos pasiuntinys prie šv. Sosto min. Stasys Girdvainis ir pasiuntinybės patarėjas Dr. A. Gerutis.

Diplomatijos šefas pateikė aštuonis punktus, kuriuos turi būti Vliko sutvarkyti, norint bendradarbiavimo siekti.

Vliko atstovų buvo pasiūlyta deklaruoti bendradarbiavimo principą ir sudaryti komisiją, kuri aiškintų konkretų bendradarbiavimą ir padarytų abiem pusėm priimtinius pasiūlymus.

Diplomatijos šefui atmetus Vliko atstovų pasiūlymą, jo pateikti aštuoni punktai bus Vliko organų apsvaistyti ir priimtas nusistatymas praneštas.

JONAS MATULIONIS
VLIKO Pirmininkas

SEKMADIENIO R I M Ć I A I

MŪSŲ TAUTOS IR BAŽNYČIOS DIDVYRIS

Dievo Tarnas Arkiv. J. Matulaitis-Matulevičius

Pasaulio katalikų spaudoj plačiai nuskambėjo žinia, kad 1953 m. gegužės 15 d. Romos Kūrija, popiežiui Pijui XII leidus, pradėjo lietuvių arkivyskupo beatifikacijos bylą.

Kas tas lietuvis arkivyskupas? Koks jo gyvenimas, kokie darbai, kokia jo dvasia?

Tai yra Jurgis Matulaitis (Matulevičius), Vilniaus vyskupas, apaštalinis Lietuvos vizitatorius, Marijonų vienuolijos atnaujintojas ir generolas ir Marijos Nekalto Prasidėjimo Seserų vienuolijos įsteigėjas, miręs 1927 m. sausio 27 d. Kaune, Lietuvoj.

VERGLIOS LAIKAI

Mūsų Tėvynė nešė Rusijos caro jungą. Tai buvo mūsų tautos ir Bažnyčios vergijos laikai. Caras ne tik išnaudojo mūsų kraštą, bet buvo pasiryšęs mus nutautinti, panaikinti Kat. Bažnyčią ir įvesti provoslavų — savąją tautinę bažnyčią. Naudodamas negarbingas ir labai žiaurias priemones: uždraudė ir naikino lietuvišką spaudą, maldaknyges spausdino rusiškais raidėmis, mokytojams mokyklose griežtai įsakė mokyti vien rusiškai. Drausdavo net ir Lietuvos vardą ištart.

Dar žiauresnę kovą paskelbė Kat. Bažnyčiai. Bažnyčios buvo uždarytos, jų turtas atimamas, vienuolynai paverčiami kareivinėmis. Už pasipriešinimą vyskopus, kunigus ir tikinčiuosius bei patrijotus daužė naigaiškais, siuntė į Sibirą ar kabiną ant kartuvių. Visais minėtais darbais ypač pasižymėjo Muravjovas — korikas. Pačiame okupacijos siautėjime ir gimė mūsų tautos taurasis sūnus.

GYVENIMO BRUOŽAI

1871 m. balandžio 13 d. Lūginės kaime, netoli Marijampolės, gimė Jurgis Matulaitis. Marijampolė buvo senųjų marijonų (Marijos Nekalto Prasidėjimo vienuolių) centras. Šis centras buvo ir vienintelis marijonų vienuolynas, o vienuolijos generolas — Jurgis Česna. Šis garbingas senelis pakrikštijo būsimajį marijonų atnaujintoją taip pat Jurgio vardu.

Jurgio tėvai buvo ūkininkai. Tėvas Andrius buvo su visais sugyvenamas, duosnus vargšams ir nuosirdžiai tikintis. Motina Uršulė, iš namų Matulytė, buvo išmintinga, pamaldi moteris ir gera motina. Jiėdu išaugino keturis sūnus ir tris dukteris. Jurgis buvo aštuntasis jų vaikas — pats jauniausias.

Jurgis neilgai tesidžiaugė tėvų globa. Po trijų ir pusės metų mirė tėvas, o po dešimties — paliko jį našlaičiu motina. Kiti broliai buvo apleidę namus: Feliksas raštininkavo valsčiuje, Vladas išėjo užkuriom į kitą ūkį, o Andrius studijavo Maskvos universitete. Seserys Magdalena ir Marija buvo ištekejusios, o netrukus apsidėję ir Emilija.

Našlaitis Jurgis liko pas brolių Joną, kuris paveldėjo tėvo ūkį. Jonas tuoj vedė, paskendo savo šeimos ir ūkio rūpesčiuose ir mažuoju savo broliu mažai besirūpino.

Jurgis buvo gabus vaikas. Jis lankė Marijampolės mokyklą, bet kasdien turėjo ten nueiti ir pareiti pėščias. Grįžęs dar turėdavo padėti prie namų bei ūkio ruošos. Darbo jis nesibaidė, bet dėl to trūkdėsi jo mokslas.

Vieną vasarą parvyko atostogų iš Maskvos brolis studentas Andrius. Jis pastebėjo, kad Jurgis turi šviesų protą ir mėgsta knygas. Andrius pradėjo jį ruošti į gimnaziją.

Rudenį 1882 metais Jurgis išlaikė egzaminus į I klasę. Toj klasėj jis rado draugą — Justiną Staugaitį, būsimajį Telšių vyskupą. Šis vėliau rašė, kad „Jurgutis buvo malonus ir kuklus vaikas“.

Ir gimnazijos pirmąsias klases Jurgis lankė iš namų. O namie buvo visokio darbo. Vasarą jis gaudavo gyvulius, eidavo arti sienautį. Rudenį saugodavo sodą, o kartais drėgną naktį pramigdavo ant žemės. Žiemą tekdavo jam pašerti gyvulius, o jei buvo koks pavojus — ten pat tvarte praleisdavo ir naktį.

Šaltis ir drėgmė ilgainiui pakirto jauno Jurgio jėgas. Jis pradėjo

jaust skausmą kojoje. Motina ar tėvas būtų pastebėję, kad Jurgis atrodavo pavargęs, išbalęs ir nelinksmas. Brolis ir brolienė to nepastebėjo, nes jų akys daugiau žvelgdavo į savo vaikų veidelius.

Jurgis niekam nesiskundė, nei vienu žodžiu neprasitarė, kad jis daug kenčia. Tik gimnazijos draugai liudija, kad jis tuo metu po pamokų dažnai užsidavęs į bažnyčią. Jie matydavę jį einantį kryžiaus keliu. Tylėdamas ir niekam nesiskundamas, Jurgis mokėsi iš kenčiančio Mokytojo.

Kojos skausmai didėjo, o penktoj klasėj atsivėrė žaizda. Teko mesti

mokslą ir pasilikti namie. Vaikščiojti jis begalėjo tik lazdomis pasiremdamas. Tada dar niekas nežitarė, kad Jurgis turi kaulų džiovą.

Līga buvo sunkiai pagydoma. Reikėjo geros priežiūros, kantrybės ir laiko.

Bėgo metai ir antri be didesnių vilčių. Fizinį skausmą didino dvasinis. Vienmečiai kaimo draugai nebuvo jam bičiuliški. „Žiūrėkit, eina šlubis!“ — sakydavo jie vienas kitam. Ir brolis mažai jį užjautė, tik brolienė negalėjo jam geresnio valgio ir drabužio.

Jurgis buvo ramus, protingas ir rimtas. Suaugę kaimynai už tai jį gerbė, mėgo jį pakalbinti. „Bet kas iš to!“ — galvojo jie su užuojauta. — „Jis sunyks šioj kaimo sodyboj!“. Bet Dievo Apvaizda neleido jam sunykti. Vieną vasarą, 1889 metais, atvyko į svečius dėdė Jonas Matulaitis, kuris buvo mokytojas Kiečių gimnazijoje, Lenkijoje. Jurgis jam padarė gerą įspūdį, ir jis, grįždamas Lenkijon, pasiėmė jį su savim.

Dėdė pasiryžo jį globti, gydyti ir leisti jį mokslą. Gimnazija buvo čia pat, dėlto dėdė jį tuoj įstatė į augštesnę klasę. Dėdė jau buvo sulenkęs savo pavarde, tad ta pačia pavarde — Matulewicz — užrašė mokykloj ir Jurgį.

Dėdė buvo geras lotynų kalbos žinovas. Jurgis, jo padedamas, greit išmoko šios kalbos ir ypač pamėgo didžiojo Romos kalbėtojo Cicerono raštus. Jis pasidarė geriausias lotynų kalbos mokinis visoj savo klasėj. Ir šiaip jis buvo vienas pirmųjų mokinių.

Iš gimnazijos jis pasiprašė leidžiamas į kunigų seminariją, kuri buvo tuose pačiuose Kiečiuose. Tam pritarė ir dėdė ir jo brolis kun. P. Matulaitis, buvęs klebonu Piasiečnoj, netoli Varšuvos.

Kunigų seminarijoj Jurgis buvo stropus, pamaldus, visų mėgiamas. Bet po 2 metų (1893) rusų valdžia šią seminariją uždarė. Jurgiumi teko vykti į Varšuvą ir čia baigti (1895) kunigo mokslus.

Varšuvos seminarijos vadovybė pastebėjo, kad Jurgis yra ne tik gabus, bet ir gilios dvasios. Dėl to jis buvo pasiūstas toliau mokytis į Petrapilio dvasinę akademiją. Čia Jurgis baigė mokslą augščiausiais pagyrimais ir 1898 m. gruodžio 31 d. buvo įšventintas kunigu.

Grįžo vėl į Kiečių vyskupiją. Buvo paskirtas kaimo parapijos vikaru. Sąlygos nebuvo geros: valgis menkas, o butas drėgnas. Kaulų džiova vėl atsinaujino.

Pasiskolinęs pinigų, Jurgis buvo priverstas išvažiuoti į Vokietiją (Kreuznachą) gydytis. Sveikata negerėjo, tad persikėlė į Šveicariją.

Apsigyveno prie šv. Jono bažnyčios Freiburge. Čia už butą ir valgį ėjo vikaro pareigas. Butas buvo prie pat upės — drėgnas, dėl to skausmai rankoje ir kojoje pasidarė nepakenčiami. Teko gulti į ligoninę ir būti operuojamam. Po operacijos jam teko nešioti geležinius rėmus ant rankos ir kojos, ir taip visą gyvenimą.

Freiburge jis pradėjo lankyti universitetą, o 1902 m. jį baigė teologijos daktaro laipsniu.

Grįžo vėl į savo vyskupiją ir buvo paskirtas kaimo vikaru, o po kiek laiko — kun. seminarijos profesorium.

Seminarijoje Jurgio sveikata vėl pablogėjo. Teko vykti į Varšuvą gydytis. Pinigų neturėjo, tad pasirinko paprastą darbininkų ligoninę. Gydymas užtruko. Priežiūra nebuvo gera. Jurgio sveikata ėjo vis blogyn, ir jis pradėjo ruoštis mirčiai. Bet ir čia Dievo Apvaizda rado jam išeitį.

Varšuvoj buvo garsi mergaičių gimnazija — institutas diduomenės vaikams. Šį institutą įsteigė ir globojo grafitė Plateraitė. Ji buvo žinoma ir kitais labdariniais darbais. Ir štai, kažkas jai pranešė, kad vienoj priemiesčio ligoninėj nepagydomai sergas kunigas, visų užmirštas, bet kažkuo nepaprastas, be to, labai mokytas. Ji paėmė tą kunigą — Matulaitį iš ligoninės, apgyvendino savo mokyklos rūmuose, aprūpino vaisiais, apmokėjo gydytojus ir taip išgelbėjo jį nuo mirties.

Atsidėkodamas savo geradariui, kun. Jurgis apsiėmė jos gimnazijoje mokytojauti. Dar negalintį vaikščioti, jį du vyrai atvedavo į klasę. Mokykla pajuto, kad šis kunigas jai duoda ne tik gilų religijos mokslą, bet ir savo pavyzdžiu švieste šviečia.

Pasveikęs, Matulaitis ėmėsi darbo su Varšuvos darbininkais. Jis suorganizavo juos į katalikišką sąjungą, skaitė jiems paskaitas, rengė kursus. Į tą sąjungą jis subūrė keletą dešimtų tūkstančių narių. Jis tapo jų vadu ir tėvu.

(Bus daugiau)

KULTŪRINĖ KRONIKA

* Dr. A. Maceina gavo pakvietimą dėstyti Freiburgo un-te, Vokietijoje. Vasaros semestre skaitys kursą apie Dostojevskio religijos filosofiją.

* Muencheno un-te, pačiame didžiausiam Vak. Vokietijoje, turiname per 12.000 studentų, dėstoma lituanistika. Dėsto L. Jurgutyte - Baldauf. Pradėjo skaityti 1955 m. vasaros semestro po dvi savaitines paskaitas, o 1955-56 žiemos semestru skaityta jau po 4 valandas. Naujajį semestrą pradėjus gegužės mėnesį — numatyta po 6 savaitines valandas. Lituanistika Muencheno un-te yra pripažinta šalutiniu dalyku — iš jo leidžiama laikyti egzaminus. Lituanistikos dėstytoja V. D. Un-te yra gavusi licenciatą ir 1939 m. buvo atvykusi į Muencheną pagilinti studijų. Jos vyras germanistas yra 1940 — 1944 m. dėstęs V. D. Un-te Kaune.

* JAV-se Pensilvanijos un-te yra baltų slavų filologijos skyrius, kur profesoriauja A. Salys ir A. Sennas, kurį laiką kalbotyrą dėstęs Lietuvos un-te Kaune.

* Dr. P. Jonikas rašo veikalą apie „Lietuvių kalbos raidą ir likimą Amerikoje“.

* Nuo šių mokslo metų pradžios pranciškonai Amerikoje Kennebunk miestelyje steigia lietuvišką kolegiją, į kurią bus priimami jaunuoliai, pasiryžę tapti kunigais — vienuoliais. Pranciškonai Amerikoje turi didelę spaustuvię ir leidžia tris lietuviškus laikraščius.

* Už geriausias 1955 m. pagamintas filmas išdalinus „Oscar“ premijas, vieną iš jų gavo Fou bendrovė už filmą „Survival City“. Tą tikrovės veikalą yra filmavęs lietuvis pasižymėjęs filmų operatorius J. Kizis, daugiau kaip 25 metai dirbęs Fox bendrovėje.

* Lietuvių akcija prieš Serovą ir sovietinių vadų vizitą D. Britanijoje šiltai įvertinta taip pat svetimųjų. Žinią apie reikalavimą sumti Serovą perdavė britų radijas BBC. Reuterio atstovas, atžymėjo lenkų „Dziennik Polski“ ir kt. spaudos organai.

Ir suomių žinių agentūra perdavė Reuterio paskelbtą žinią apie Vykdytarybos reikalavimą sumti Serovą kaip karo nusikaltėlį. Žinią paskelbė Helsinkio dienraštis „Hufvudstadsbladet“ ir kiti laikraščiai

Mirė legendarinis Alkasaro gynėjas

Kam nėra žinomas Alkasaro vardas? Visi dar atsimename taip nesenus Ispanijos civilinio karo įvykius, kai brolis kovojo prieš brolių. Iš visų karinių nuotykių įdomiausias ir žaviausias savo nepaprastumu buvo Alkasaro gynimas. Ši nedidelė Alkasaro tvirtovė netoli Toledo miesto, kur buvo karo mokykla, nepaprastu narsumu gynė savo laisvę. Kai jau, atrodė, nėra jokios išeities, Alkasaro didvyriai gynėsi tokiu sumanumu ir tvirtumu, kad visas pasaulis stebėjosi jų laisvės troškimu ir didvyriškumu. Jie gynėsi ir mirė, bet nepasidavė Maskvos remiamai komunistinei — socialistinei kariuomenei, kuri norėjo užsitikrinti ateitį savo žiaurų terorą Pirenėjų pusiasaly. Tos tvirtovės gynėjų vadus buvo neseniai miręs generolas JOSE MOSCARDO EITUARTE.

Iš jo gyvenimo žinomas yra toks skaudus, bet nepaprasto kilnumo nuotykis, kuri yra net iškaltas Alkasaro gynėjams pastatytame paminkle. Kai komunistai negalėjo įveikti Alkasaro tvirtovės ir nerado kitų priemonių priversti didvyrius pasiduoti, sugalvojo išmėginti tvirtovės vado tėviskus jausmus. Jie sujungė telefonu gen. Moscardo jaunametį belaisvėn patekusį sūnelį Liudviką su tvirtove, kad jis galėtų pasikalbėti su savo tėvu.

— Tėveli, — skambėjo Liudviko balsas telefono ragelyje, — jie sako, kad mane paleis, jei tu atiduosi Alkasarą... jei ne, tai jie mane sušaudys.

— Mano sūnau, Alkasaras nepasiduos. Sukalbėk Tėve mūsų, paversk savo sielą Dievui, sušuk „valio, Ispanija!“ ir mirk.

— Sudie, tėveli, ir bučiuoju labai, labai.

— Bučiuoju taip pat tave, sūnau...

Alkasaras nepasidavė, nors jaunasis Liudvikas Moscardo turėjo mirti. Mirė ir kitas generolo sūnus nuo bolševiko kulgos. Gen. Moscardo gyvenime buvo tai didelė ir neuzgrydoma žaizda, nežiūrint, kad jis vėliau buvo apdovanotas aukščiausiais ordenais, suteiktas jam aukščiausias karinis laipsnis, jo mieloji Ispanija buvo laisva. Jis visuomet

prisiminė, ką jis Ispanijos laisvei yra atidavęs.

Gen. Jose Moscardo buvo gimęs 1878 m. spalio 26 d. Madride. Teu pat ir mirė šių metų balandžio 12 d. Jo visas gyvenimas buvo paaugskotas Ispanijos geresniam gyvenimui ir laisvei. Dėlto jo laidotuviuose Toledo mieste Alkasaro tvirtovėje dalyvavo minios Ispanijos patriotų, nežiūrint jų pažiūrų. Jis buvo palaidotas 14 d. Alkasare, toj pat vietoj, kur guli jo dviejų sūnų ir kitų tvirtovės gynėjų palaikai. Apie jį, jam dar gyvam esant, buvo kuriamos legendos. Jo vardas juo labiau prisimenamas dabar, kai jis nuėjo atsiimti amžinojo užmokesčio, su jo gyvenimu lyginamas gyvenimas tų, kurie tokiu pat didvyriškumu kovoją su tuo pačiu priešu daugelyje komunistų pavergtų kraštų.

AR PABALTĖS VALSTYBES PAVERS SATELITAIŠ?

→ Tarp pabaltiečių kelia gyva susidomėjimą šveicarų dienraščio „Neue Zuercher Zeitung“ 1956. IV. 6. iš Stockholmo paskelbtoji žinia apie galimą Pabaltijo valstybių dabartinės juridinės padėties pakitimą. Dienraštis, pasiremdamas švedų „Stockholms Tidningen“ pranešimu, skelbia, kad galima laukti Pabaltijo respublikų politiniame statuse didelių pakitimų. Švedų dienraštis paskelbė iš tariamai gerai informuotų šaltinių Londone sužinojęs, jog per Sov. Sąjungos kp 20-ji suvažiavimą Maskvoje buvusi priimta slapta rezolucija, kuria artimiausioje ateityje dabartinės trys sovietinės respublikos, būtent: Lietuva, Latvija ir Estija būsiančios formaliai paskelbtos suvereninėms valstybėmis Rytinių kraštų satelitų pavyzdžiu. To paties švedų dienraščio informacijomis, latvių kp vadovybė Rygoje š. m. kovo viduryje jau buvusi apie tai painformuota. Suplanuotasis pakitimas, kaip pažymi „NZZ“ iš tikro Pabaltijo kraštų sovietinime nieko nepakeistų ir tesą tik prieš Vakarų valstybes numatytasis šachmatų ėjimas, nes jos nepripatįsta Pabaltijo aneksijos į Sov. Sąjungą.

V A S A R I S

KAUNO MIESTAS

Kodėl lik šiol neapdainavo Nė vienas dainius Lietuvos Didžiosios Tavo praeities, Kovų tiek mačiusios pilies, Ir žygių jos narsių gynėjų, Ir nemariosios jų garbės?

Tiek amžių Tu tvirtai stovėjai Ant kelio priešų Lietuvos. Ne vienas galvą čia padėjo, Ne vienas viltį palydėjo Per lengvo grobio ar aukos...

Nekartą pelenais ir dūmais Tu pats pakildavai padangėm — Sugriauti mūrai bestovėjo Paminklu žuvusiems gynėjams Ir pranašais naujos garbės Ant vienšų krantų Neries...

Kas-kart atgindavo pilis... Ir saugojo kelius į Vilnių, Ir į Aukštaičius ir Trakus, Ir buvo Kaunas vėl garsus Kol krašto meile širdys plakė, Kol laisvas buvo jo dangus.

Atgimus Lietuvai - Tėvynėi Pražydo vėl senasis Kaunas Ant Nemuno žavių krantų. — Dvasia senovės karžygių Atgijo tarp pilies griuvėsių Ir ažuolų senų pavėsy Ir įkvėpė naujiems darbams Kartas jaunųjų lietuvių.

Ir augo Kaunas ir bujojo Ir Vilnių Lietuvai atstojo pagrobta mums iš pasaly. Ir švietė jis visai Tėvynėi Lyg vakaro žvaigždė auksinė, Gražus, turtingas, išdidus, Paminklais ir darbais garsus, Ir ateities didžios lopšinė.

Ir nors šiandieną žvanga grandys Vergijos visame krašte, Ir Kauną apgaubė naktis, — Ar Nemuną kas sustabdys? Ar kas pakeis krantus Neries, Ar pamatus senos pilies? Ar kas sukaustys laisvą dvasią, Naujųjų Laisvės karžygių?

Prasmegeo Ordinas puikus Teriojės Lietuvą tiek metų, Dvigalvius caro erelius Nusinešė audrų verpetai, — Nugaiš ir slibinas raudonas Ugnies ir plieno paragavęs — Likimo skirtas vienas kelias Visų laikų visiems grobuoniams.

Ir vėl iškilis senasis Kaunas Ant Nemuno skardžių krantų. Sargybos Lietuvos kelių Ugdys Tėvynėi kartą naują Naujos galybės milžiną. Primins jis jiems senąją garbę, Kelius atskleis naujos garbės, Ir nemarusis Kauno vardas Plačiai pasauliu nuskambės.

SKAUTŲ SKYRIŲ VEDA REDAKCINĖ KOMISIJA

ŠV. JURGIO DIENOS PROGA

R. Baden Powell'is ikūręs skautų organizaciją stengėsi jai duoti tuo pačiu gerą pagrindą įstatų bei įsakymų formoje. Visa tai jis rinko iš visur, kur tik galėjo rasti ką gražaus bei kilnaus ir naudingo jaunimo auklėjimui.

Jaunuoli, skautybės ikūrėjas, norėjo padaryti kilnių, tokiu, kokie yra buvę senovės riteriai, kurių įstatai skelbė, kad kiekvienas tikras ir kilnus riteris privalo laikytis šių įstatymų:

1. Visuomet budėti, 2. Užtarti vargšus ir padėti tiems, kurie patys nepajėgia gintis. 3. Nedaryti nieko kas galėtų įžeisti ar nuskriausti kitą. 4. Būti pasirošęs kautis, kad apgintų Bažnyčią, Tėvynę ir savo Valdovą. 5. Nesigailinti nei savęs, nei savo gyvybės ginti ir aukštinti Tėvynės garbę. 6. Kad ir kažin kokį darbą dirbdami, savo dorumu išlaikytų gerą vardą. 7. Niekad nesulaužytų duoto žodžio ir 8. Verčiau dorai mirti, nei dorai nusizengiant gyventi.

Visi, kurie laikydavosi šių įstatymų ir pagal juos gyvendavo buvo laikomi šv. Jurgio riteriais.

R. Baden Powell'is vadovaudamasis tais šv. Jurgio riterių įstatymais sudarė ir šiandieninius skautų įstatus.

Skautybės obalsis Dievui, Tėvynei ir Artimui, išplaukęs iš minėtų šv. Jurgio riterio įstatų, mums skautams yra švyturys, kurį, kaip didžiausią mūsų skautavimo programos idealą privalome visomis jėgomis siekti, kad tuo būdu įprasminytume savo Jaunystę.

Mūsų simbolis šv. Jurgis. Jis, kaip padavimai sako, buvęs riteris, greičiausiai romėnas, visu silpnųjų gynėjas ir kovotojas su piktu. Šiuo keliu eidamas paaukojo savo gyvybę kilniems idealams užsitarnaudamas amžinąją garbę.

Skautų įsakymai liepia mums taip pat kovoti su piktu, drauge nurodydami ir net sekmingiausią tos kovos būdą:

„Sek Skautų Patroną šv. Jurgį: naikink piktą pasaulį, o pirmiausia pačiam savy!“ (6 skautų įsak.). Čia ir glūdi visa paslapties esmė, kuria vadovaudamiesi taptume garbingais ir teisingais savos lietuviškos visuomenės žmonėmis.

Tas pas didžiausias žmogaus sielos ir charakterio stiprybės bruožas — nugalėti patį save.

Gali pasiekti didžiausios pagarbos ar užsitarnavimo laipsnį, bet jei nepajėgsi valdyti savęs — tvarkyti savo veiksmų bei polinkių, nebūsi tikroju žmogui — tik jo iškamša. Ir kas save įstengia nugalėti — tampa didžiu dvasios galiūnu.

Mieli broliai ir sesės skautai, šv. Jurgio dienos proga ryškimes būti tokiais, kad grįžę Tėvynėn galėtume ramiai pažvelgti kiekvienam sutiktam išvargusiam broliui į akis, ir su atliktos pareigos jausmu širdyje nulenkti pagarbiai galvas prieš šimtus naujai supiltų Didvyrių Kapus ir ramiai pasakyti: „Jūsų darbai ir dvasia liks gyva ir mummyse!“

Vyr. Skilt. S. Babronis-
Draugovės Draugininkas.

Toronto, Canada
1956 m. balandžio 14 d

Mielas Brolau Vadove,
Mielė Sesės — Broliai,

Pasaulio Skautų Globėjo šv. Jurgio dienos ir draugovės įsikūrimo metinių progomis nuoširdžiai sveikinu Jus visus ir linkiu nenuilstamai dirbti Dievui, Tėvynei ir Artimui.

Budėkime!
Visuomet su Jumis

Jūsų Sktn.
Viktoras Lesniauskas.

VASARIO 16 GIMNAZIJAI

AUKOJO:

Feder. Koreikis \$ 50 — Suzana Koreikis 50—, Inž. Anat. Dičius 50—, Ig. Padvalskis 50—, Naruševičių šelma 50—, B. ir V. Šerkšnai 30—, Br. Pačesiūnienė 25—, Pr. Tamoševičius 25—, Al. Matukas 10. Aukotojų sąrašas seks sek. „Laliko“ numeryje.

O. Janušytės ir N. Brusconi sutuoktuvės. Jų moterystę palaimino kun. K. Černiauskas. Lūdininkais buvo jaunųjų tėveliai — J. Janušis ir p. Brusconi. Povestuvinei kelionei jaunieji buvo išvykę į Bariloche.

ROSARIO

Atidarytas Vaikų Darželis Lietuvių šv. Kazimiero parapijos patalpose. Atidarymo iškilmės įvyko balandžio 15 d. šv. Mišiom. Po pietų buvo suorganizuota įdomi vaikų šventė su atvartų lenktynėmis ir kt. Laimėjusiems buvo įteiktos dovanos, o likusieji vaikai buvo apdovanojami saldainiais. Suaugusieji dalyvavo įvairioje programoje ir rifuose bei turėjo progos aplankyti pažydingo vaikų darželio patalpas. Kadangi pagrindinis rifas nebuvo suspėta išparduoti, tai jo rifavimas nukeltas į gegužės 13 d., sekmadienį. Vaikų darželis veikia nuo balandžio 16 d. kasdien. Įsirašiusių yra jau apie 90, bet lankančių šiuo metu tėra 76. Darželio vadovybė numato padalinti vaikučius į du turnus, kiekvienas turnas po 2 valandas. Šiuo metu daržely dirba 3 mokytojos. Tikimasi, kad ateinančiais metais liet. parapija jau turės pirmąją pradžios mokyklos klasę. Numatoma, kad kiekvienais metais priaus po vieną klasę, iki mokykla bus pilna.

Balandžio 15, 16 ir 17 dienomis liet. šv. Kazimiero parapija šventė ypatingą 40 valandų šv. Mišios už motinas, gyvas ir mirusias. Po Sumos įvyks šventei pritaikinta programa ir ASADO naujose Rosario Lietuvių Bendruomenės patalpose. Visi iš anksto rūpestingai ruoškimės šiai gražiai metinei šventei! Tenelieka nė vieno Tautiečio, kuris nedalyvautų šioje šventėje. Aukus Sudėtinėms šv. Mišioms už gyvas ir mirusias Motinas galima įteikti parapijos raštinėje jau nuo pirmojo gegužės sekmadienio.

Šv. Juozapo, darbininkų globėjo, šventė lietuvių parapijoje bus švenčiama, kaip ir visame pasaulyje, gegužės 1 d. 10 val. bažnyčioje bus darbininkams pritaikintos iškilmingos šv. Mišios su atitinkamu momentui pamokslu.

Rosario Lietuvių Bendruomenė sparčiai varo pirmyn savo patalpų remonto ir plėtimo darbus. Baigiama apdengti ir ruošiamasi gražiai išgrįsti nauja parengiamos patalpa, kuri bus dvigubai didesnė už buvusią ir tinkamai įrengta. Susipratę tautiečiai remia savo valdybos gražias pastangas ir prisideda dar-

bu ir aukomis. Tikimasi, kad artimiausias parengimas jau galės įvykti naujose praplatusiose patalpose.

Gegužės 13 d. Lietuvių šv. Kazimiero parapija ruošia didelę jaunimo metinės Komunijos šventę. 9 val. įvyks bendra vaikų ir jaunimo Komunija, po kurios seks bendri pusrūčiai ir įvairi programa. Lietuviškasis kolonijos jaunimas su tėvais yra kviečiami dalyvauti šioje šventėje su savo atskira grupe. Vietiniai su dideliu dėmesiu seka lietuvių veiklą ir iš jos daug mokosi.

Gyvojo rožančiaus mėnesiniai susirinkimai įvyksta kiekvieną pirmąjį mėnesio sekmadienį tuojau po lietuviškos Sumos. Maloniai primename nariams ir narėms punktualiai dalyvauti artimiausiam susirinkime, kuris įvyks gegužės 6 d.

Motinos Dieną Rosario lietuvių kolonijoje šįmet bus švenčiama per Sekmines, gegužės 20 dieną. 10 val. bus atlaikytos sudėtinės šv. Mišios už motinas, gyvas ir mirusias. Po Sumos įvyks šventei pritaikinta programa ir ASADO naujose Rosario Lietuvių Bendruomenės patalpose. Visi iš anksto rūpestingai ruoškimės šiai gražiai metinei šventei! Tenelieka nė vieno Tautiečio, kuris nedalyvautų šioje šventėje. Aukus Sudėtinėms šv. Mišioms už gyvas ir mirusias Motinas galima įteikti parapijos raštinėje jau nuo pirmojo gegužės sekmadienio.

Monika Kalainienė savo ir savo neseniai pakrikštytos dukrelės vardadienį švenčia gegužės 4 d. Ta proga 9 val. bus atlaikytos šv. Kazimiero liet. parapijos bažnyčioje šv. Mišios. Kitos giedotos šv. Mišios bus atlaikytos gegužės 6 d. 10 val. Sveikiname sukaktuvininkes ir linkime abiem gausios Dievo palaimos!

SPORTAS
KOVAS „TRIJŲ KOMANDŲ“ TURNYRO LAIMĖTOJAS

Balandžio 15 d., sekmadienį, Kovas žaidė paskutinį turnyro susitikimą su „El Tala“. Tai buvo pakartotinis šių komandų susitikimas, nes išvakarėse Kovas paskutiniam žaidimo ketvirtį taktiškai klaidingai pakeitęs nekuriuos žaidėjus, susitikimą pralošė 3 taškų skirtumu, nors dar 7 min. prieš kėlinio pabaigą vedė 12 taškų skirtumu savo naudai.

Sekmadienio rungtynės buvo kartu revanšinis ir lemiamas „trijų komandų“ turnyro susitikimas, nes Kovas su Tala, surinkęs po vieną tašką, turėjo tarpusavyj peržaišti ir išspręsti turnyro laimėtoją.

Kovos — EL TALA 41 — 24

Koviečiai išėjo žaisti be savo dviejų geriausių metikų — E. Cepelvičiaus ir J. Bandžiaus. Tačiau tvirtas pasiryžimas ir kovingumas atnešė pergalę. Rezultatas 41 — 24 kalba pats už save. Džiugu, kad ir jaunieji pakaitai užsirekomendavo tvirtai ir nė vienam rungtynių momente nepasimetė, kaip tai buvo įvykę išvakarėse. Visi žaidėjai sukovoję puikiai, ypač gerai sužaidė gynime Dijokas ir puolime R. Vedegys. Pastarasis visą rungtynių laiką El Tala gynimui sudarė daug rūpesčio ir savo veržlumu laimėjo savai komandai pusę visų surinktų taškų.

Rungtynėms teisėjavo p. Kaibutas. Teisėjui pareigos buvo nelengvos, nes abi komandos kovojo karštai už kiekvieną kamuolį ir padarė nemažą pražangų. Teisėjas visur išlaikė reikiamą orumą ir bešališkumą.

Žaidėjai ir taškai: Vedegys — 22, Dijokas — 0, V. Rastauskas — 9, A. Rastauskas — 0, Petraitis — 8, Jaunius — 0, L. Šaulys — 2. Viso 41. g — 24.

* Lietuvos šachmatų čempiono vardą 4 kartą iškovojo vilnietis I. Vistanekis, nepralaimėjęs nė vienos partijos ir surinkęs 12,5 taško iš 14 galimų. Antrą ir trečią vietą pasidalino E. Čukakajevs ir V. Baršauskas, surinkę po 10 taškų. Moterų šachmatų čempione paskelbta vilnietė M. Kartanaitė, surinkusi 8,5 taško iš 9. Antrą vietą eina Kaušlyaitė.

bu ir aukomis. Tikimasi, kad artimiausias parengimas jau galės įvykti naujose praplatusiose patalpose.

Gegužės 13 d. Lietuvių šv. Kazimiero parapija ruošia didelę jaunimo metinės Komunijos šventę. 9 val. įvyks bendra vaikų ir jaunimo Komunija, po kurios seks bendri pusrūčiai ir įvairi programa. Lietuviškasis kolonijos jaunimas su tėvais yra kviečiami dalyvauti šioje šventėje su savo atskira grupe. Vietiniai su dideliu dėmesiu seka lietuvių veiklą ir iš jos daug mokosi.

Gyvojo rožančiaus mėnesiniai susirinkimai įvyksta kiekvieną pirmąjį mėnesio sekmadienį tuojau po lietuviškos Sumos. Maloniai primename nariams ir narėms punktualiai dalyvauti artimiausiam susirinkime, kuris įvyks gegužės 6 d.

Motinos Dieną Rosario lietuvių kolonijoje šįmet bus švenčiama per Sekmines, gegužės 20 dieną. 10 val. bus atlaikytos sudėtinės šv. Mišios už motinas, gyvas ir mirusias. Po Sumos įvyks šventei pritaikinta programa ir ASADO naujose Rosario Lietuvių Bendruomenės patalpose. Visi iš anksto rūpestingai ruoškimės šiai gražiai metinei šventei! Tenelieka nė vieno Tautiečio, kuris nedalyvautų šioje šventėje. Aukus Sudėtinėms šv. Mišioms už gyvas ir mirusias Motinas galima įteikti parapijos raštinėje jau nuo pirmojo gegužės sekmadienio.

Monika Kalainienė savo ir savo neseniai pakrikštytos dukrelės vardadienį švenčia gegužės 4 d. Ta proga 9 val. bus atlaikytos šv. Kazimiero liet. parapijos bažnyčioje šv. Mišios. Kitos giedotos šv. Mišios bus atlaikytos gegužės 6 d. 10 val. Sveikiname sukaktuvininkes ir linkime abiem gausios Dievo palaimos!

SPORTAS
KOVAS „TRIJŲ KOMANDŲ“ TURNYRO LAIMĖTOJAS

Balandžio 15 d., sekmadienį, Kovas žaidė paskutinį turnyro susitikimą su „El Tala“. Tai buvo pakartotinis šių komandų susitikimas, nes išvakarėse Kovas paskutiniam žaidimo ketvirtį taktiškai klaidingai pakeitęs nekuriuos žaidėjus, susitikimą pralošė 3 taškų skirtumu, nors dar 7 min. prieš kėlinio pabaigą vedė 12 taškų skirtumu savo naudai.

Sekmadienio rungtynės buvo kartu revanšinis ir lemiamas „trijų komandų“ turnyro susitikimas, nes Kovas su Tala, surinkęs po vieną tašką, turėjo tarpusavyj peržaišti ir išspręsti turnyro laimėtoją.

Kovos — EL TALA 41 — 24

Koviečiai išėjo žaisti be savo dviejų geriausių metikų — E. Cepelvičiaus ir J. Bandžiaus. Tačiau tvirtas pasiryžimas ir kovingumas atnešė pergalę. Rezultatas 41 — 24 kalba pats už save. Džiugu, kad ir jaunieji pakaitai užsirekomendavo tvirtai ir nė vienam rungtynių momente nepasimetė, kaip tai buvo įvykę išvakarėse. Visi žaidėjai sukovoję puikiai, ypač gerai sužaidė gynime Dijokas ir puolime R. Vedegys. Pastarasis visą rungtynių laiką El Tala gynimui sudarė daug rūpesčio ir savo veržlumu laimėjo savai komandai pusę visų surinktų taškų.

Rungtynėms teisėjavo p. Kaibutas. Teisėjui pareigos buvo nelengvos, nes abi komandos kovojo karštai už kiekvieną kamuolį ir padarė nemažą pražangų. Teisėjas visur išlaikė reikiamą orumą ir bešališkumą.

Žaidėjai ir taškai: Vedegys — 22, Dijokas — 0, V. Rastauskas — 9, A. Rastauskas — 0, Petraitis — 8, Jaunius — 0, L. Šaulys — 2. Viso 41. g — 24.

* Lietuvos šachmatų čempiono vardą 4 kartą iškovojo vilnietis I. Vistanekis, nepralaimėjęs nė vienos partijos ir surinkęs 12,5 taško iš 14 galimų. Antrą ir trečią vietą pasidalino E. Čukakajevs ir V. Baršauskas, surinkę po 10 taškų. Moterų šachmatų čempione paskelbta vilnietė M. Kartanaitė, surinkusi 8,5 taško iš 9. Antrą vietą eina Kaušlyaitė.

Šv. Cecilijos chorui 26 metai

Lietuviškas choras, kurį mes dažniausiai girdime šventėse, radio valandėlėse ir koncertuose, balandžio mėnesį baigė 26 gyvavimo metus. Kaip emigrantinės grupės vienetai, toks metų skaičius jau yra reikšmingas, nes retas kuris tokioje smulkioje kolonijoje ir ne visuomet palankiose sąlygose tiek metų pajėgia išsilaikyti. Šis ryžtingas išsilaikymas ir noras išsilaikyti ateičiai turi būti įskaitytas šv. Cecilijos chorui į didelius nuopelnus.

Visų tautų žmonės žino, kad daina ir giesmė, kur sujungiami į vieną darnią visumą žodžiai, melodija, mintys, jausmai ir troškimai, turi visiems, ypač jaunimui, didelę auklėjamąją reikšmę. Juo labiau reikšminga yra daina ir giesmė tokiems žmonėms, kurie su melodija gula ir keliai, kuriems daina yra jų gyvenimo dalis. Lietuvis būtų nubaustas, jei jam uždraustų dainuoti ar giedoti. Šis choras per šimtmečio ketvirtį auklėjo savo tautiečius ir jaunąją kartą per dainą. Daina padėjo išlaikyti tautinį susipratimą, muzikinį išsilaikymą ir dainos grožio pajautimą. Jeigu mūsų jaunosios kartos gretos nenyksta lietuviškuose darbuose, tai turime būti dėkingi daugeliu atvejų lietuviškai dainai, kuri patraukė jaunimą, kad jis taip pat dėtųsi prie lietuviškos dainos ir lietuviško darbo. Prie to nemažai įnašą prisidėjo ir šis choras, kuris švenčia jau 26 metus.

Šiam chorui jau teko nugalėti net labai dideles kliūtis, stengiantis išsilaikyti toje plotmėje, į kurią jis jau buvo įėjęs. Kaip visiems emigrantams atskirai, taip dar labiau grupėms svetimame krašte buvo didelių sunkumų, ypač, kai reikėjo įsiekoti praeonių susiorganizuoti, rasti patalpas, o svarbiausia autoritetingus vadovus, kurie mokėtų ne tik vadovauti, bet ir uždegti siekiamam tikslui aukos dvasią. O tos aukos reikėjo nemažai. Reikėjo atsisąžadėti laisvų valandų, poilsio, jausti pareigumą tautiniam ir organizaciniam reikalui, būti priiristam, kada galėjo naudotis laisve. Pagaliau vadovui reikėjo įsiekoti patalpų, daryti repetitijas net vargingai nepatogiose vietose. Bet didelis ryžtas ir troškimas nugalėti kliūti. Ir šv. Cecilijos choras laimėjo, išlaikydamas egzaminus ir išsilaikydamas lietuviškuose baruose iki šių dienų.

Teko girdėti, kad greitai išeina 25 metų sukaktuvinis leidinys, iš kurio paaiškės daugiau to pasiaukojimo ir kurtu nuopelnų mūsų kolonijai, lietuviškam menui ir kurtu lietuvių tautai. Dabar reikia tik palinkėti, kad šv. Cecilijos choras tęstų darbus, kuriuos yra garbingai pradėjęs, kad gyvuotų dar ilgas metus ir dainuotų šioje žemėje lietuviškas ilgesio, meilės ir laisvės dainas, keldamas mūsų tautiečius, galvindamas juose lietuvišką dvasią ir kovodamas už Lietuvos laisvę.

DR. VINCO KUDIRKOS VARDŲ SALĖJE

š. m. gegužės (mayo) 26 d., šeštadienį, 21 val.

Susivienijimas Lietuvių Argentinoje

ruošia didelį

MENO IR ŠOKIŲ VAKARĄ.

(4-to skyriaus veiklai atžymėti).

Argentinos Lietuvių Jaunimo Teatras

SUVAIDINS A. JESMANTO IŠ PRANCŪZŲ KALBOS

VERSTĄ LABAI ĮDOMIĄ TRIJŲ VEIKSMŲ

KOMEDIJĄ „PLEPUTĖ“.

Dalyvauja šie asmenys:

Vaiva, dvarininkas našlys ..... A. Ruplešas
Meri, jo duktė ..... H. Burbaitė
Niksas, Vaivos giminaitis ..... J. Gaidimauskas
Nini, jo žmona ..... L. Švenčionytė
Varnas, atsargos karininkas ..... A. Slančiauskas
Stepas, Vaivos tarnas ..... J. Rinkevičius
Katriutė ..... E. Deveikytė
Ninios senelė .....

Režisuoja E. RYSELIENE.
sufleriuoja A. ANTANAITIS.

PO VAIDINIMO — LINKSMI ŠOKIAI IKI 3 VAL RYTO.

SLA Centro Valdyba

LIETUVIAI K visame Pasaulyje

AUSTRALIJA

→ Skautų Pan-Pacifico sąskrydyje lietuviai skautai gražiai pasirodė. Jie buvo atspausdinę specialų leidinį apie Lietuvą anglų kalba, kurio išdalinę apie 200 egzempliorių. Iš VT Inf. Tarnybos gautus smulkesnius leidinius taip pat padovanojo retesniems svečiams, o stambiuosius — Public Library Victoria Melbourne, didžiausią bibliotekai visame Pietų pusrutulyje. Joje yra steigiamas ir lituanistikos skyrius. Pirmoji eilė norima sutelkti visas knygas svetimomis kalbomis apie Lietuvą, o gal paskiau pavyks atidaryti ir lietuviškų knygų skyrių. Šis skyrius steigiamas LKF švietimo vadovo A. Krauso rūpesčiu ir iniciatyva.

→ Melburno apylinkės valdyba svarsto bendruomenės ir parapijos namų statybos reikalus, tautinių šokių grupės, kuri turės reprezentuoti lietuvius pasaulinės olimpiados atidaryme, rėmimo klausimą etc.

→ Naujajį Australijos lietuvių savaitraštį „Tėviškės Aidus“ redaguoja kun. Dr. P. Bačinskas.

→ Australijoje visa eilė pasižymėjusių lietuvių veikėjų Adelaidės ABC radiofone įkalbėjo magnetofono juosteles Amerikos Balsui, kuris vėliau jas pertransliuos į Lietuvą. Jose išsamiai nušviesta Australijos lietuvių veikla.

BRAZILIJA

→ Brazilijoje gydytojo diplomą yra gavęs jau antras lietuvių daktaras. Tai Jonas Valteka, kuris dabar žada atidaryti savo kabinetą S. Paulyje. Jau turima įvairių profesijų lietuvių, baigusiu aukštus mokslus Brazilijoje.

ITALIJA

→ PLB Italijos krašto valdyba dar vis gauna sveikinimų ir linkėjimų Lietuvos Nepriklausomybės šventės proga. Italijos min. pirm. atsakydamas į pasiūstą jam sveikinimą mūsų tautos šventės proga ir padėką už Bendruomenei rodomą palankumą, atsakė tokia telegrama: „Ministeris Pirmininkas per mane nuoširdžiai dėkoja už atsiųstus sveikinimus Lietuvos Tautinės šventės proga ir linki Lietuvos Bendruomenei Italijoje geriausios sėkmės. Ministerių Kabineto šefas DE MAGISTRIS“.

→ Tarptautinė Marijos Akademija, talkininkaujama PLB krašto valdybos, suruošė Santa Maria Magliore bazilikoje pamaldas už persekiojamą Lietuvą, kuriomis taip pat buvo norima išreikšti šv. Tėvui jo 80 m. sukakties išvakarėse pavergtųjų tautų dėkingumą už jo rodomą rūpestį ir palankumą. Mišias atlikė vysk. Padolskis. Giedoję šv. Kazimiero, kolegijos choras, vedamas A. Skridulio. Pradžioje pamaldų mons. Strojny, generalinis Akademijos sekretorius išskaitė visus Sovietų padarytus nuostolius Kat. Bažnyčiai Lietuvoje ir visų išvežtųjų vyskupų pavardes. Pamaldose dalyvavo 19 „Tylos Bažnyčios“ tautų atstovai, arkivyskupas Gawlina ir Hindie, 9 prelatai, įvairių vienuolynų atstovai, tautinių kolegijų atstovai ir daugelis dvasininkų.

Iš pasaniečių pažymėtini Italijos senatorius Angellilli, Romos viceburmistras Andreoli, gen. Guida, Amerikos ambasados patarėjas Colby, Dr. Della Penna iš vid. reikalų ministerijos, Dr. Kallay. Laisvės Internacionalo pirmininkas ir kt. Iš lietuvių pažymėtini min. S. Lozoraitis, Klimienė, Lozoraitis jr., Vatikano ir Romos radijų vedėjai, visi dvasininkai ir Romos lietuvių kolonija. Šios pamaldos buvo plačiai atžymėtos, su didele fotografija ir aprašymu, jubiliejiname „Osservatore Romano“ numeryje ir Italijos kr. dem. organe „Il Popolo“.

→ Vysk. Padolskis skaitė paskaitą apie Kat. Bažnyčios padėtį Lietuvoje nuo 1940 m. ligi šių dienų vjename dvasininkų suvažiavime Frascati miestelyje, kuriame dalyvavo 300 kunigų ir 19 arkivyskupų ir vyskupų.

JUNGT. AMER. VALST.

→ Vienuoikia Amerikos lietuvių jaunimo organizacijų renka parašus peticijai, kurią prieš birželio tremini minėjimus norima įteikti JAV prezidentui. Peticijoje prašoma pa-

remti lietuvių išsilaisvinimo kovą ir pastangas, kad būtų sugrąžinti tėvynės visi ištremtieji į Sibirą.

→ ALTS atsidėjusi ruošia š. m. birželio 16 — 1 d. d. sąskrydį Vašingtone, kuriuo norima prisidėti prie Lietuvos bylos pagyvinimo ir laimėti jai dar daugiau draugų bei aktyvių talkininkų. Per pamaldas Vašingtone katedroje giedos čiurlionio ansamblio choras. Arlingtono kapinėse numatytas pagerbti Nežinomas JAV kareivis, o prie žuvusio Kaune JAV leit. Harrio kapo — uždėti vainikas. Didelis dėmesys skiriamas taip pat lietuvių kultūrinių vertybių parodai. Sąskrydį pažadėjo globoti JAV viceprezidentas R. Nixonas.

→ Visuomenės atstovų prašomi, jėzuitai nutarė šį pavasarį pradėti statyti čikagoje modernius namus, skirtus visuomenės, o ypač jaunimo organizacijų veiklai. Juose galės rasti patogią prieglaudą savo susirinkimams, posėdžiams ir parengimams visos lietuviškos organizacijos, kurioms nereikės bastytis po svetimtaučių sales, o kartais net smukles.

N. ZELANDIJA

→ N. Zelandijos LB naujojon valdybon išrinkti J. Pečiulaitis, J. Zarembe ir J. Žiginskas, rev. komisijon — Č. Liutikas, V. Procuta ir VI. Grigaliūnas, atstovais į krašto tarybą — V. Procuta, A. Mickevičienė ir J. Žiginskas.

VENECUELA

→ Venecuelos liet. bendr. vadovybė ten yra vadinama Venecuelos Lietuvių Savišalpos Bendruomenės centro valdyba. Jos pirmininkas yra J. Bieliūnas, sekretorius A. Diržys, kiti valdybos nariai: V. Kuzavinis, J. Savadzkas ir L. Jablonskis.

→ Šv. Tėvo Nuncijus Venecuelai atlaikė lietuviams pamaldas, pasakydamas ta proga vokiškai įspūdingą pamokslą.

Mūsų reikalai svetimųjų spaudoj

* Amerikiečių spauda nurodo, kad Sovietai skelbia netiesą, tvirtindami, jog jie neturį svetur jokių karinių bazių. Tokias bazes jie turi Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje, Lenkijoje, Rytinėje Vokietijoje ir kituose satelitinuose kraštuose. O jų divizijų skaičius yra didesnis negu visų Vakarų Sąjungininkų kartu paėmus.

→ Suomų „Helsingin Sanomat“ ir „Iltasanomat“ š. m. balandžio 5 ir 6 d. d. komentuodami ta „Stockholms Tidningen“ paskelbtą žinią, be kita ko, pažymi, jog tuo reikalu slaptu antspaudu užantspauduotas pranešimas atėjęs tiesiai iš Maskvos. Daugumas komunistų vadų Pabaltijo valstybių sostinėse yra lyg netekę galvų, ir kái kurie iš jų laiko reikalinga apsilankyti šiapus geležinės uždangos ir susipažinti su tenykščiu gyvenimu. Jei pasirodytų, kad toji žinia yra tikra ir planas būtų vykdomas, tai toks žygis tarpt. politikoj sukeltų didelį atgarsį. Galvojama, jog šių nepriklausomų valstybių okupavimas 1940 m. gali būti apšauktas Stalino įvykdyta klaida.

→ „Helsingin Sanomat“, didžiausias suomių dienraštis, kurio tiražas siekia 250.000 egz., š. m. balandžio 6 d. paskelbė pranešimą apie prof. Antano Žvirno mirtį Sovietų kalmėje, taip pat apie lietuvių diplomato V. Čarnecko ir buv. vid. reik. min. A. Endziulaičio likimą.

* Vokiečių „Der Heimkehrer“ aprašė lietuvių leit. J. Jančio, išstrukturo j Vakarūs trečiojo lietuvių karininko, kurį buvo švedai su kitais pabaltiečiais išdavę Sovietams, išgyvenimus. Juo atsidėję rūpinasi vokiečiai, — jau nuo 1947 m. Jo šeima gyvena dabar N. Zelandijoje.

* JAV-se išleista Lino Gussoni ir Aristeve Brunelo knyga apie „Tylinčią Bažnyčią“, pavadintą „The Silent Church“. Joje taip pat aprašoma, kaip Sovietai, užgrobę Lietuvą, pradėjo persekioti katalikų dvasininkus, juos tremti į darbo vergų stovyklas etc.

* Austrijoje, Linzo diacezijoje katalikų jaunimas meldžias taip pat už kenčiančią Bažnyčią Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje. Tam tikslui yra išleisti net ir specialūs paveikslukai

JUODOJI MIRTIS KELIAUJA

PRIEŠ 600 METŲ MARO EPIDEMIJA SUKRĖTĖ VISĄ EUROPA IR AZIJĄ

Trys būriniai laivai įplaukė į Genuvos (Italijoj) uostą, kurie buvo pakrauti prieskoniais ir šilkui. Kaip ir visuose laivuose, taip ir šiuose buvo žiurkių. Su šiais laivais vyko kartu ir mirtis, taip vadinama „Juodoji mirtis“ — maro epidemija.

Vos tik pririšus laivų virves prie krantinės, tuoj jomis pasileido žiurkės iš laivų į krantą ir išsislapstė po uosto sandėlius, susimaišydamos su vietinėmis žiurkėmis.

Po keleto dienų Genuvos miesto gyventojai pastebėjo miesto gatvėse didelius kiekius padvėsusių žiurkių. Šimtais jų gulėjo miesto gatvėse. Jos buvo nežinomos ligos aukos. Genuviečiams šis reiškinys sukėlė baimės, nors žiurkių jie neapkentė, kurios švaistydavosi dideliais būriais po miestą ir uostą.

Po kurio laiko viena genuvietė moteris pakvietė gydytoją pas savo sergantį vyrą. Ligonį kamavo karštis ir krėtė drūgys. Turėjo stiprius skausmus krūtinėj ir kirkšniuose pilnuojančius gusus. Visas kūnas buvo išbertas juodomis dėmėmis. Nuo šių jodų dėmių ir kilo „juodojo maro“ vardas. Gydytojas į šias juodas dėmes žiūrėjo su baime. Maro epidemija jau buvo krašte.

Nuo žiurkių ši epidemija perėjo ant žmonių ir pradėjo plėstis po visą kraštą. Žiurkės ją išnešiojo visur, kur tik jos pastekė.

Juodoji mirtis nedarė jokio skirtumo tarp vargšų ir turtuolių — ji šlavė visus, be jokio pasigailėjimo. Iš Genuvos maras pasiekė žemutinę Italiją, o iš čia Romą ir Milaną. Gydytojai nustatė, kad šią ligą atvežė trys minėti laivai. Buvo griebtasi priemonių laivus sulaukinti. Bet buvo jau pervėlu: jie jau buvo išplaukę į įvairias šalis. Vienas šių laivų išplaukė į Marselį, antras — į Malagą, o trečiasis — į Londoną. Greito susisiekimo priemonių tuomet dar nebuvo. Keturi kraštai jau buvo apimti maro šmėklos. Prasidėjo masiniai mirimai.

Kaip tik kurį žmogų pradėdavo krėsti drūgys, tuoj nuo jo bėgdavo žmona, vaikai ir gydytojai. Susirgusieji būdavo paliekami vienišai mirčiai, nes nebuvo priemonių jiems padėti. Susidūrimas su ligoniu, reikė neišvengiamą mirtį.

Gyvenamieji namai liko tušti. krautuvės atidaros, nes jų gyventojai išmirė. Atsirado tamsaus gailavo, kuris plėšė ir vogė, kas jiems po ranka papuldavo. Dalis žmonių meldėsi bažnyčiose, o kiti skendo degtinėj, kuri liejosi upeliais.

Marselyje mirtingumas pasiekė net 80%. Oxfordo universitete išmirė kas trečias žmogus. Paryžiaus ligoninėj L'Hotel Dieu keletą kartų vienas po kito išmirė ten dirbę gydytojai ir gailastingosios seselės.

Maras pasiekė Vokietiją, o iš čia per Austriją ir Balkanų kraštus. Skandinavijos kraštai dar buvo nepalieti.

Vieną dieną vėjas nuo jūros pusės stūmė laivą link krantų. Uosto valdininkai nuykė ant laivo nerado jokios gyvos dvasios. Tai buvo anglų būrinis laivas. Visa laivo įgula buvo išmirusi nuo maro. Valdininkai išsigandę pabėgo iš šio plaukiojančio karsto. Bet jie bėgdami parsinešė ant savo rūbų bei rankų ir juodąją mirtį, kuri tuoj paplito po Skandinavų kraštus ir iš čia pasimė savo duoklę.

Po kurio laiko juodasis maras per Lenkiją pasiekė plačiąją Rusiją, o iš čia ir Lietuvą. Nors Rusija gana didelė, bet ištįsi kaimai ir miestai nuo šios ligos ištūstėjo.

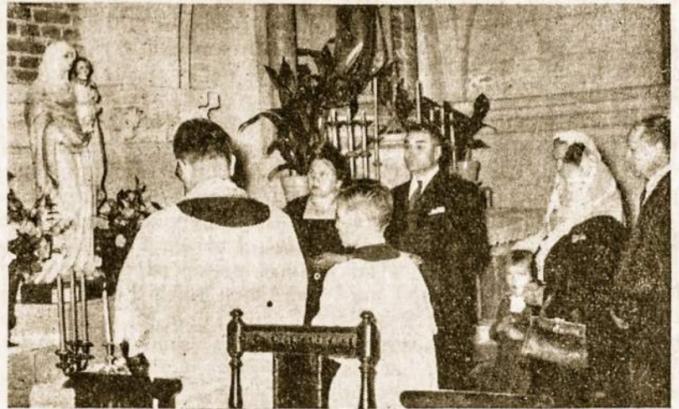
Universitetų mokslininkai diskutavo epidemijos atsiradimo priežastį, bet niekaip nepriėjo prie galimybės, kad šią ligą išplatino žiurkės. Jie galvojo, kad Tolimuose Rytuose įvyko žemės drebėjimas ir apnuodijo debesis, kuriuos vėjas atnešė ant Europos. Kad apsisaugoti nuo šios nelaimės, buvo sugalvota kurti didelius laužus... Tam sumanymui pritarė mokyti ir augšti žmonės.

Šveicarijoj vienas mirštantis nuo šios ligos asmuo išsitarė, kad šią ligą atnešė žydai. Vieną žydą kankino iki tol, kol jis prisipažino viską, ką tik iš jo norėjo išgauti... Tai buvo didelė nesąmonė, nes ir žydai lygiai mirė tose pačiose kanciose, kaip ir visi kiti žmonės. Visi žydai buvo varomi į Sinagogas ir čia gyvi sudeginami. Bet tas nieko nepadėjo — maras plėtėsi toliau.

Po šių didelių žmoniškės nuostolių, sekė didelės socialinės ir polit.

nės atmainos. Trūko duonos, gyvuliai iškrito. Po epidemijos užėjo badas, o su badu ir politiniai perversmai. Baudžiauninkai atgavo laisvę. Valstybių valdovai išmirė. Visur trūko kunigų ir gydytojų. Į viršūnes iškilo visokie sukčiai ir žemas elementas, su kuriais veltui riteriai liejo kraują.

Maro epidemija siautė du metus ir pasiekė tolimiausius žemės pakraščius. Po dviejų metų iš Europos ji dingo. Tačiau Rusijoj dar ji siautė. Bet lygiai prieš 600 metų iš Rusijos buvo pranešta, kad Maskvoj palaidota paskutinės maro aukos. Visoj Europoj išsiveržė džiaugsmo banga, kad pagaliau dingo ši baisioji nelaimė. Išlikę nuo maro gyvi ėjo į bažnyčias dėkoti

Klebonas kun. Pr. Garšva balandžio 8 d. šventina Šiluvos Dievo Motinos statulą, paaukotą J. ir Ig. Valanti navičių, Aušros Vartų liet. bažnyčiai

ĮVAIRIOS ŽINIOS

REKALAUJAMA VIENINGO FRONTO PRIEŠ KOMUNIZMĄ.

(E). Britų „Daily Mail“, įsidėjęs karikatūra, kaip Chruščiovas su Bulganiu sėdi ant pavergtos Lietuvos, Latvijos ir Estijos, kurioms, be to, dar užrištos burnos, paskelbė straipsnį, kad Sovietus reikia nušiti jų pačių ginklais. Bulganas, sakydams Naujųjų Metų linkėjimus, pareiškė pageldavimą, kad 1956 m. pasibaigtų „šaltasis karas“. Tačiau šaltojo karo terminas Sovietams, kaip toliau pastebi „Daily Mail“, reiškia visai ką kita, negu laisvuose Vakaruose. Tas pats Chruščiovas per Aukščiausios Tarybos sesiją pabrėžė, kad Sovietai nė nemanoma atsakyti kovos su laisvaisiais Vakarais ir kad toji kova vis tiek turės galiausiai baigtis komunizmo pergale. „Pravda“ pabrėžė, kad negali būti jokios pertraukos toj ideologinėj kovoj. Komunistai turi be palovos pulti savo priešus, neleiddami jiems atsipūsti. Priklašdamas Vakarams jų pasyvumą kovoj su komunizmu, dienraštis klausia: kodėl Vakarai efektyviai nepaskelbia milijonams gyventojų sovietinėje Rusijoje ir Azijoje, kad pats žiauriausias kapitalizmas yra komunistinis valstybinis kapitalizmas? Ir kad biuriausias kolonializmas yra Sovietų Sąjungoje, kur kariniai komunistų direktoriai valdo pavergę šimtus milijonų laisvų mylinčių žmonių? Sov. Sąjungoje yra platus antisovietinis pogrindis, kuris reikalauja nuversti parazitinę komunistų biurokratiją, atstatyti asmens laisvę, sudaryti laisvai renkamas profesines sąjungas ir sukurti tokią valdžią, kurios iš tikro nori patys gyventojai. Vakarai turi atbusti iš miego ir gerai paruoštą programą padaryti žinomą tarp Sov. Sąjungos gyventojų ir jos satelitinuose kraštuose. Vakaruose turi būti sudaryta vyriausioji vadovybė, kuri vestų gerai apgalvotą ir paruoštą sistemingą ideologinę bei politinę kovą.

KAS KITŲ SKELBIAMA APIE LIETUVIUS

Dalyvavęs Vliko vadovybės ir vokiečių politikų susitikime Bonnoje vokiečių redaktorius P. W. Wenger „Rheinischer Merkur“ savaitraštyje (Nr. 10/1956) parašė vedamąjį, kuriame įspėja, kad niekas neprivalas išduoti Europos ir kelti vokiečių nacionalizmo, o tariamojo su Sovietais sambūvio sąskaita nurašyti 100 milijonų Rytų europiečių. Vokiečių problemą spręsti reikia drauge su visos Europos laisvės problemomis. Jei vokiečiai vietoj europinės sampratos mėgins statyti iškreiptą nacionalizmą, tai Vakaruose lengvai įsigalės tos jėgos, kurioms pasirodys lengviau išspręsti susidariusią įtampą pasisakant už dabartinį status quo...

Aukščiausias už nelaimės sustabdymą. Nuo šio laiko daugiau ši liga nepasirodė — paslaptingai atsiradus, paslaptingai ji ir pradingo...

Vėlesniais laikais buvo aiškina mas šio maro atėjimo kelias. Buvo nustatyta, kad ir anksčiau maras siausdavo, bet netaip baisiai, kaip šis paskutinis. Ši maro epidemija kilo iš Kinijos. Jūrų keliu, kur buvo vežamas šilkas, ji pasiekė Indiją, Konstantinopolį, o vėliau iš čia ir Europą, ir pagaliau — Lietuvą ir Rusiją.

Kiek ši epidemija pareikalavo aukų Lietuvoje, tikrų davinijų nėra, bet manoma, kad gana daug, nes Vilniuj dar ir dabar Dominikonų ir Ignoto gatvių požemiuose yra krūvos suverstų žmonių griaučių, kurie yra šios epidemijos pasekmė.

Nebe reikalo ir maldose yra prašoma Aukščiausiąjį apsaugoti nuo karo, bado ir maro nelaimės...

Paruošė K. Vait.

→ Pavergtųjų Europos Tautų europinė sesija savo posėdžius Strasbūre pradės balandžio 12 d. Į posėdžius atskirų kraštų delegacijos susirinko pasitarti jau balandžio 11 d. po pietų. Tada atvyks ir Lietuvos delegacijos pirmininkas min. E. Sidzikauskas, su kuriuo bus aptarti aktualieji reikalai. Strasbūro sesijoje Lietuvos delegaciją sudaro V. Sidzikauskas, pulk. Lanskoronskis, URT valdytojas Dr. P. Karvelis, Inf. Tarnybos valdytojas M. Gelžinis, lietuvių veikėjas iš Londono inž. J. Vilčinskas ir Dr. Z. Brinkis iš Madrido, be to, sesijoje dalyvaus taip pat kaip Tarptautinės Krikščionių D. Sąjungos atstovas min. E. Turauskas. Prie lietuvių delegacijos prisijungia ir žurn. V. Alseika, kuris lietuviškąsias radijo transilicijas ir lietuvių spaudą nuclatos informuos apie posėdžių eigą ir kitokias aktualijas.

* Į Stockholmą atvyko 20 metų amžiaus jaunas eštas pabėgėlis, kuriam pavyko pasprukti pro geležinę uždangą. Atbėgusio pareiškimu, esų pasipriešinimas okupantams juntamas ne tik Taline, bet ir visame krašte, kur jaučiamas pasyvus pasipriešinimas.

Pranešimas spaudoj

Kaip jau buvo pranešta, Europos Tarybos Speciali Komisija pavesta rūpintis interesais tų tautų, kurios neatstovaujamos Taryboje, buvo oficialiai pakvietusi Lietuvos Diplomatinio šefą S. Lozoraitį padaryti jai pranešimą Lietuvos reikalais. Kovo mėn. 24 dieną, Specialiai Komisijai laikant savo sesiją, Italijos vyriausybės pakvietimu, Palermo mieste, Sicilijoje, Min. Lozoraitis padarė kalbamą pranešimą, išdėstydamas Lietuvos suverenumo ir nepriklausomybės pažeidimo istorinę bei diplomatinę — teisinę pusę ir nušviesdamas Lietuvos padėtį Sovietų okupacijoje. Po pranešimo, kurs susilaukė Komisijos narių gyvo pritarimo ženklų, Min. Lozoraitis buvo patatytas daug klausimų, liečiančių tiek Lietuvą, tiek Sovietų Sąjungą ir sekė diskusijos. Posėdis tęsėsi pusantros valandos ir vyko labai palankioje Lietuvai nuotaikoje. Komisijos pirmininkas švedijos senatorius K. Wistrand, šiltai žodžiais pristatęs Diplomatinio šefą Lozoraitį, vėliau, posėdžiui baigiantis, tokiu pat būdu pareiškė jam Kolegijos padėką už pranešimą ir pareiškė diskusijose pažūrą ir apibūdino pranešimo reikšmę. Min. Lozoraitis Lietuvos vardu padėkojo Komisijos pirmininkui ir nariams. Šis Europos Tarybos Specialios Komisijos posėdis yra mums nepaprastas įvykis, nes jame pirmą kartą nuo 1940 metų Lietuvos atstovas kalbėjo Lietuvos reikalais tarpvalstybinėje organizacijoje.

Moterų Skyrių redaguoja mok. Elzė Diminskienė, Necochea 604, Hurlingham, Buenos Aires

Moteris ir GYVENIMAS

MIELA SESE!

Šiomis dienomis, jei dar nepasibeldė, tai pasibels į Jūsų duris tautietės su aukų lapu. Aukos yra renkamos Vasario 16-tos gimnazijai Vokietijoje. Aukų rinkėjos neklausia, kiek jam duosi, du ar dvidešimtį pezy. Tu aukoji tiek, kiek pajėgi, o kiek Tu pajėgi, tai pasakys Tavo duosni širdis.

Aukoti yra mūsų pareiga. Pareiga kartais yra labai nemaloni, net sunki įvykdyti, tačiau ji privalo būti atlikta. Pagaliau ir Tavo Argentinos lietuvių garbė to reikalauja. Iš viso pasaulio plaukė šiai gimnazijai aukos, tačiau iš Argentinos mažiausia. Toje gimnazijoje besimokąs jaunikas turi galimybių stoti į kitas mokyklas, bet jis pasirenka lietuvišką mokyklą tam, kad atėjus laikui galėtų užimti retėjančias mūsų intelektualų eiles. Ar nebūtų džiugu, jei mūsų vaikai galėtų Argentinoje lankyti lietuvišką mokyklą? Kodėl tad neremti jos, nesvarbu, kad ji randasi kitame kontinente? Ten mokosi mūsų vaikai, kurių vargai mums privalo nemažiau rūpėti, kaip kaimyno gyvenančio artimiausioj gatvėj.

Dažnai kalbame ir didžiuojamės senų laikų „Vargo mokykla“. Ji išugdė eilę patriotų. Mokė motinos, pasilėpdamos nuo okupantų, vaikus lietuviško rašto. Jos žinojo, jei bus sučiuptos, bus nubaustos, gal net Sibiran ištreptos. Tačiau nebijojo lietuviška motina pavojų, jai taip aišku ir suprantama buvo, kad jos vaikas privalo lietuviškai mokytis. Argi mes galim abejoti lietuviškos mokyklos reikalingumu? Mūsų auka

jos išlaikymui nėra tokia didelė, kaip anos „Vargo Mokyklos“ motulės, tačiau nors ir maža, bet labai reikalinga. Ją turime duoti neatidėliodamos. Nebijokit, kad rinkėjas gali pasisavinti dalį suaukotų pinigų. Nei rinkėjas, nei asmenys, kurie aukas persiūs nepasisavins nei cento. Aukotojų sąrašą rasite spaudoje. Aukų atsiskaitymas yra labai sąžiningas, griežtas ir aiškus. Jei jau iš suaukotų pinigų buvo nupirktas gimnazijai pastatas ir apmokomi mokytojai, kodėl gi turėtų Tavo, Sese, paaukoti pinigai dingti? Neverta rinkėjams aiškinti, kad jie veltui vaikštinėja, tai asmenys kurie aukoja savo poilsio valan-

das lankydamiesi tautiečių butuose, jie žino kodėl tai daro, jie įsitikinę aukos reikalingumu. Nereikalingos kalbos gaisina rinkėjui ir taip brangų laiką, ir jis pabūgęs neišmintingų kalbų tikrai nebėgs į namus, bet priešingai, dar didesniu pasiryžimu bėsis į sekančio tautiečio duris.

Džiugu, kad mūsų Argentinos lietuviai taip gerai šį reikalą supranta. Tai yra ypatingai retos išimties asmenų, kurie atsisako aukoti, beveik visi, be išimties duosniai ištiesia pagelbos ranką mūsų gimtoje kalboje besimokančiam jaunimui. Miela, Sese, Tavo gražus pavyzdys teuzkrečia ir kitus.

Tėviškės dukra.

Išėivijos jaunime, siek augštų idealų!

POBŪVIAI

Yra įvairių pobūvių: mažesnių ir didesnių. Jų visų vienas tikslas — susitikti su prieteliais ir su jais praleisti keletą malonių valandų. Šiais laikais, kada žmonės beveik neturi laisvos valandos pailsėti, atrodo, kad nepasigenda prietelių artumo. Malonius pasikalbėjimus atstoja kinas ar radio. Tačiau ir kinas ir radio negali pilnai patenkinti. Žmogus jieško sau prietelio iš savo artimiausios aplinkos, jieško progų susitikti, pasikalbėti rūpimais klausimais, užmiršti rūpesčius, pajaukauti, praleisti keletą nerūpestingų ir malonių valandų. Yra ir didesnių susibūrimų į kuriuos susirenka netik artimi draugai, bet ir mažiau pažįstami asmenys, tačiau ir juose turi būti kaip galint palaikoma gera nuotaika. Lūžta stalai nuo gausių užkandžių ir dar gausesnių gėrimų, į kuriuos net per daug dėmesio kreipiama. Vaisėm įpusėjus, jau sunku susikalbėti; klegesys ir triukšmas suteikia daugiau nuovargio nei laukto malonumo.

Neretai tokios vaisės baigiasi ir rimtais ginčiais. Gausus alkoholinių gėrimų vartojimas mūsų subuvimuose, atrodo, jau nebeišvengiamas, tad gal, jį vertėtų bent sumažinti. Tokiu būdu netik ruošiamų vaisių išlai-

dos pusiau sumažėtų, bet ir svečiai išiskirstytų blaiviam stovyje ir sekančią dieną nemalonus galvos skaudėjimas neužtemdytų gražių ir malonių šventėje patirtų išpūdžių. Argi nebegalima juoktis ir būti geros nuotaikos neapsisvaiginus alkoholiu? Argi nebėra kitų priemonių pralinksinti ir užimti svečius? Geros nuotaikos palaikei turi prisidėti ir svečiai. Į svečius einame iš anksto su nusistatymu pasilinksinti. Kas savo rūpesčių nepajėgia bent keliom valandom atsipalaiduoti, tepasilieka geriau namuose. Svečiuose turime visiškai atiduoti savo stalo ar žaidimų kaimynui ar kaimynei, o ne sėdėti paniurusiu veidu. Šeimnininkas turi ir taip pakankamai darbo bei rūpesčių. Jam vienam būtų neįmanoma visus svečius užimti.

Retose vaisėse tenka matyti žaidžiant. Yra labai gražių bendrų žaidimų. Jie tikrai sukelia nuoširdesnio juoko, nei „stipriosios“ bonka. Žaidimai nėra vien vaikams skiriami, ir suaugę žaidžiami gali patirti daug malonumo. Turbūt dar prisimename „žiedo dalijimą“. Kiek juoko renkant „apkalbas“, arba „užstatus“ išperkant!

Arba žaidimas „Sargu“ vadinamas. Vienas asmuo sėdi ant

kėdės užrištomis akimis. Šalia padėtas durų raktas. Žaidėjai iš eilės eina raktą vogti. „Vagis“ eidamas vogti loja, keisdamas vikriai artėjimo kryptį. „Sargas“ rykštele, ar susuktu rankšluosčiu muša ton kryptin, iš kur galvoja „vagi“ artėjant. Be abejo nevisados teisingai nujauciamas vagies kryptis ir „sargas“ dažnai muša veltui, vagies nepaliesdamas. Paliestas bizūnu vagis, pasikeičia su sargu vietomis. Arba — „Mandagus svečias“. Vienas iš svečių pasodinamas prie stalo. Jam uždedama skrybėlė, apmaunamos pirštinės, užrišamos akys. Ant lėkštės reikia padėti duonos rieki. „Mandagus svety“ turi peiliu ir šakute pataikyti pasimeigti ir atspiauti duonos. Lėkštė ant stalo padedama tada, kai žaidėjui akys jau buvo užrištos. Jei žaidėjas pataikė atspiauti gabaliuką duonos, jį pakeičia iš eilės sekantis asmuo.

Štai du žaidėjai sustoja prieš viens kitą. Kiekvienas išikandęs šaukšto kotą. Vienas iš žaidėjų turi šaukšte kiaušinį, kurį turi perdėti į kito žaidėjo šaukštą. Nei juoktis nei kalbėti negalima, nes šaukštas iš burnos iškris. Rankomis taip pat negalima pasigelbėti. Kas pirmas prakalba, susijuokia ar šaukštą paliečia rankomis, privalo duoti užstatą.

Yra daugybė ir kitokių juokingų ir gražių žaidimų, kuriuos

Gražiausias ir geriausias moters amžius

Mažoji Birutė tarytum drugelis tėvų sodely. Jos akytės spindi džiaugsmu, geltoni plaukeliai nerūpestingai išsisklaidę. „Jos gražiausias amžius“ — galvoja suaugę žiūrėdami į mergytę. Tačiau Birutė kitaip galvoja. Ji norėtų būti didelė, nes jos nuomone suaugę yra už ją laimingesni; jie yra stiprūs, gali elgtis taip, kaip jiems patinka.

Iš mergytės užaugo mergelė — jaunuolė. Pirmieji žingsniai gyveniman nedrausūs. Akis ir širdį gundo žavios vilionės. Tai netik svajonių, bet ir audringų kovų laikas. Besiblaška jausmai aprimsta ir ilgesio kupinoj jaunuolės širdelėj gema šventa pirmosios meilės liepsnelė. Suaugę, net tėvai temato joje tik pavasarį pražydusį pumpurą, visai neįsigilindami ir nepažindami jaunuolės pergyvenimų. Ir štai, gyvenimą nepažįstanti mergaitė turi viena, be niekieno pagelbos, susivokti savo naujai gimusiuose jausmuose, juos tinkamai įvertinti, tur pajėgti atsilaukyti prieš verpetus, kurie ją nori įtraukti į užsimiršimo gelmes.

Prie žvakėmis spindinčio alatoriaus jaunuolė taria amžinos ištikimybės priesaiką.

— Ji šiandien gražiausia ir laimingiausia iš visų moterų, — sako jį ją žiūrėdami vestuvių svečiai. Tačiau ir šiuo metu, širdies paslaptingiausioj kertelėj suvirpa nerimas. Tiesa, jį nuslepia mylinčio asmens artumas, bet ir jaunamartė turi savo rūpesčius. Ateitis nors viliasi,

Kaip prigaivinti fikusą?

Fikusas tai yra gražus stambiais, mėsingais lapais augalas. Vasarą — gražus papuošimas kiemui, žiemą — kambariui. Kaip ir kiti augalai, galima pirkti gėlių krautuovėse bei dažininkystėse. Tačiau geriausia jei galima gauti ūsys (jauną šakutę) ir jį prigaivinti. Nuplautas aštriu peiliu ūgys pamerkiamas į vandenį. Vandens inde nereikia keisti. Po kiek laiko pasirodys mažos šaknelės. Tada augaliuką reikia pasodinti į purią, drėgną žemę. Pirmomis dienomis žemę reikia gerokai drėkinti. Ugi galima ir kitokiu būdu prigaivinti.

Išilgai apie 3 centimetrus reikia kotelį įskelti, idėti pluoštelį drėgnų samanų ir visą kotelį taip pat samanomis apdėti. Samanos turi būti drėkinamos. Po kelių savaičių pasirodžius šaknelėms reikia persodinti į žemes.

Fikuso lapai turi būti prižiūrimi. Nuo dulkių jie suserga. Negalima šluostyti medžiaga, bet plauti vandeniu arba išnešti į lietu, kad gerai nulytų. Violeta

reiktų mūsų subuvimuose pradėti praktikuoti. Vienam Europos didmiestyje yra net kursai, kuriuose suaugę žmonės mokosi panašių žaidimų. Šių kursų lankytojų tarpe buvo net žilaplaukių mociūčių. Baigimo proga buvo suruošti „egzaminai“. Vieton taškų — pažymių buvo ant „studento“ veido lipinama juodo popierio juostelė. Kas daugiau taškų surinko, atseit, geresnis „studentas“, to veidas buvo gausiau aplipytas.

Miela šeimnininke, ar teko matyti staltiesę išsiuvinėtą svečių vardais? Originalus motyvas! Jūs laukiate negausaus, labai artimų prietelių, būrelio apsilankant. Ruošiate kavutę sode, ant terasos ar kambary. Šiai progai tinka spalvuota staltiesė. Ji gali būti languota, arba siuvinėta. Susiuvinėjimui yra daugybė motyvų: gėlės, ornamentai ir t. t. Tačiau pamėginkit spalvuotoje medžiagoje tinkamos spalvos siūlais pynute išsiuvinėti savo draugų vardus — parašus arba jų vykusių kariakaturą bei bendrai patirtų malonių pergyvenimų datas. Jūs matysit, jau vien į šia staltiesę pasižiūrėję Jūsų svečiai pajus gerą nuotaiką.

Be abejo toks stalo užtiesimas gali būti panaudotas laukiant ir priimant tik labai artimus asmenis.

Jei visos šeimnininkės nusistatys kovoti prieš nesaikingus svaigalų vartojimą, pamažu pasikeis ir vaisių vaizdas. Mūsų subuvimai bei šventės bus tikrai linksmos ir kultūringos.

Viktorija

kad bus graži, bet yra nežinoma. Pirmojo kūdikio taip lauktas verkmis jaunajai motinai leidžia patirti dangišką laimę, tačiau šis verkmis suteiks ir rūpesčių, nemigo naktų prie lopšio ir nerimo stebint paaugusio vaiko žingsnius, kuriais jis dažnai norės nuo motinos nutolti.

Malonu stebėti motiną su paaugusiais vaikais, tačiau jos nerami širdis niekieno neįžvelgiama. Ir vėl prie alatoriaus taria ištikimybės priesaika. Ir vėl virpa jaunamartės širdis, o su ja kartu ir motinos širdis. Metai bėga, motina įsitikina, kad jos vaikai pasirinko tinkamą gyvenimo kelią. Ji mato konkrečius savo rūpesčius ir pasiukojimo rezultatus — dorus, gyvenimui naudingus žmones, kuriuos ji išugdė ir išauklėjo. Jaučia, kad savo pareigą yra atlikusi. Tik dabar gali ir savimi pasirūpinti! Tam, kam anksčiau laiko ir galimybių nebuvo, gali dabar atsiduoti: skaitymui, rankdarbiams ar kitiems darbeliams, kurie jai yra malonūs. Nereikia daugiau skubėti, nes visas laikas jai priklauso. Ir galvoja moteris: „Gražūs buvo jaunystės metai, bet geriausias metas gyvena dabar“.

ŠEIMININKŲ KAMPĖLIS ALIEJINIŲ PAVEIKSLŲ PRIEŽIŪRA

Aliejiniais dažais tapytų paveikslų negalima valyti drėgnu skuduru. Nesvarbu kuo tas skuduras suvilgytas: vandeniu, eteriu, spiritu ar amoniaku.

Skystis patenka per mažučius plyšimus (nors jų ir nematome) po dažais ir paveikslas pradeda trūkinėti, dažai pūsleja ir nusilupa.

Paviršium dulkeles reikia nuo paveikslu nuvalyti plunksniniu dulkinuvu. Pagrindiniai aliejinų paveikslų dulkes galima išvalyti labai primityvia priemone — šviežios duonos minkštumu. Ant nudulkinto paveikslu užtrupinkim duonos minkštimo ir sukime tuos didelius trupinius vis ratu. (Ne iš viršaus į apačią!) Duona išvalys visas nusėdusias ant paveikslu dulkes.

Ilgiam, paveikslu išlaikymui svarbu, kur jis pakabintas. Nereikia kabinti arti krosnies ar cetrniai apšviestoj sienoje. Drėgmė kenkia ir paveikslas pagelsta. Gerai yra truputis saulės ir sausa siena. Akvarelės bijo saulės, tempera ir medžio paveikslai bijo šilumos.

Jei siena yra drėgna, patartina prie keturių paveikslu kampų pritaisyti nuplauto kamsčio. Tokiu būdu paveikslas bus nuo sienos izoliuotas.

ŠILTAS PARSUOKO KEPSNYS

Skaniausias paršiukas yra 4 — 6 savaičių. Dydį reikia pagal turimą krosnį numatyti. Paršiuką gerai nuplauti, iš vidaus gerai druska ištrinti.

Paruošti kimšimui masę: širdį, kepenėles, plaučius, inkstus: truputį pavirti, atšaldyti. Keletą bulkių išmirkyti piene, gerai išspausti ir viską permalti. Į masę idėti druskos, pipirų, muskato riešuto ir 5 kapotus kiaušinius. Visą gerai išmaišyti, sudėti į paršiuko pilvą ir užšalti.

Į blėtos dugną padėti skersai 5 — 6 medukus ara medinius šaukštus. Paršiuką apšlakstyti druskos vandeniu ir kniūpsčių guldyti blėton. Priekines kojytes palenkinti po krūtine, užpakalines palenkinti į priekį. Paršiuko pilvas blėtos dugno nesiekia, nes remiasi į medukus (arba medinius šaukštus). Blėta su paršiuku įstatyti į jau gerokai karštą krosnį. Tik po 15 minučių idėti į blėta kiek taukų. Vandenį kurį paršiukas „išprakaituoja“ reikia laikas nuo laiko švari skudurėliu nušluostyti. Jei pasirodo pūslių, jas adata pradurti. Dabar kas 10 minučių paršiuką apkepti aliejumi. Prieš kepimo galą ausis apvynioti pataukuotu sviestiniu popieriu. Kepimo laikas apie pusantros valandos. Iškepus paršiuką išimti. Į likusį skystį idėti smulkiai piaušytą svogūną, truputį miltų ir praskiesti karštu vandeniu. Nuragauti prieskoniais ir perkošti. Dabar paršiukas dedamas ant lentos ir paruošiamas stalui. Pirmas: atsargiai, bet gražiai nuplauti galvą. Apipiauti kaulėles ir dviem išilginiais piūvais abipus stuburkaulio atskiriama šoninė. Iškeptoji masė (kamšalai) supiaustyti gabaliukais ir patiekiami su kiekviena mėsos porcija. Padažas patiekiamas atskirame inde. Priedas: rūgštūs vaisių kompotai, bruknės, taukuose keptos išskaptuotos bulvytės.

* Paskutiniame Moterų Skyriuje „Laikė“ įsibriovė nelemta klaida. Vietoj „šiuo metu atrofuojasi vaiko charakteris“, turi būti „formuojasi vaiko charakteris“.

A. + A.

MŪSŲ MIRUSIEJI

MIRĖ JUOZAS TAMASĀUSKAS

Balandžio 22 d. mirė Juozas Tamasauskas sulaukęs 66 m. amžiaus, kilęs iš Jukubaičių km., Šiaulių vl. Dar Lietuvoj vedęs Jadvygą Sidlauskaitę 1928 m. atvyko į Argentina. Savo darbštumu ir taupumu Temperley pasistatė gražų namą. Pora metų išsirgęs vidurių vėžiu, paliko liūdinčią žmoną ir sūnų Beneditką.

MIRĖ MARIJA PILECKYTĖ DUGNIENĖ

S. m. balandžio 16 d. plaučių ataka staiga mirė Marija Pileckytė Dugniene. Velionė kilusi iš Mankūnų km., Miroslovo vl., Alytaus aps. Į Argentina atvyko 1929 m. ir 1943 m. ištekėjo už Juozo Dugno. Gyveno savo name Berisse. Liūdinčio vyro, brolio Antano ir daugelio pažįstamų, su religinėm apeigom, palaidėta į La Plata kapus. Tegul išlįsi ramybėje

A. A. STANISLOVAS JANUŠIS

Penkių metų mirties metinių progą, gedulingos pamaldos už a. a. Stanislovą Janušį bus atliktos gegužės 5 d. 10 val. Aušros Vartų lietuvių bažnyčioje.

Kviečiama atsilankyti į pamaldas visus gimines ir pažįstamus.

DEMESIO HURLINGHAM IR VILLA LUGANO LIETUVIAMS

Pranešama tų kolonijų lietuviams, kad per visą gegužės mėn. pamaldų tose kolonijose nebus.

* Sudėtinės šv. Mišios už motinas bus gegužės 6 d. 10.30 val. Aušros Vartų liet. bažnyčioje.

LIETUVOS PASIUNTINYBĖS adresas:

Rambla, Rep. de Chile 1606, Montevideo.

LIETUVISKAS PENSIJONAS c. 19, nr. 854, Miramar, F. C. G. R., netoli pliažo, atidarytas visus metus. Nuo kovo 10 d. iki gruodžio 15 d. papiginta kaina.

Savininkas

JUOZAS VASILIAUSKAS

CIUZINIŲ IR UZUOLAIŲ DIRBTUVĖ-PARDUOTUVĖ

Parduodam medvilnė, vilnos įvairios drobės, valizoms užvalkalai, gulinios kėdės ir turkiškos lovos. Taisomos minkštos kėdės.

Kainos prieinamos

Sav. Antanas Šalčiūnas

Juan B. Alberdi 925-31.

T. E. 60-2784.

* Montevideo Liet. Kat.

RADIO PUSVALANDIS

yra kiekvieną sekmadienį 8,30 val. ryto radio Solis bangomis (CX 44).

ELEKTRICISTAS

PRECIZINĖ ELEKTROS TECHNIKA

REMONTUOJAMA:

• ŠALDYTUVAI - HELADE ROS,

• RASOMOSIOS,

• SKAICIUOJAMOSIOS MAŠINOS ir

• VENTILIATORIAI.

Mėnesinis mokestis

DARBAS GARANTUOJAMAS

B. A S A K A

Dirbtuvė-taller: Butas: MEXICO 766 MEXICO 950 T. E. 38-2950

Imprenta de "LAIKAS" Mendoza 2280 * Avellaneda

AVELLANEDA - Bs. As.

ATVYKSTA KUN. J. VENCKUS

Balandžio 28 d., šeštadienį, iš Montevideo atvyksta Tėvas J. Venckus S. J. Garbingasis svečias yra pažįstamas Argentinos lietuviams iš jo gražių ir praktiškų straipsnių, tilpsių „Laika“, ypač ilga studija apie komunizmą, išėjusia atskira knyga „Komunizmo pagrindai“.

T. J. Venckus S. J. yra mokslo žmogus. Jis yra ne tik teologas ir filosofas, bet baigęs gamtos ir medicinos mokslus. Kaune, būdamas Jėzuitų gimnazijoje mokytoju, jis įsteigė didelį gamtos muzėjų. Ir vėliau, būdamas tremtyje, jis neapleido gamtos studijų, tyrinėdamas vabzdžių gyvenimą šiltnuose krautuose, kaip Ispanijoje, Brazilijoje, Urugvajuje ir kt. Nuo seno T. Venckus yra daugelio laikraščių ir žurnalų bendradarbis. Taip pat tiek Lietuvoje, tiek Š. Amerikoje jis pasižymėjo kaip geras kalbėtojas, ypač veddamas jaunimui rekolekcijas. Argentinoje jis žada pasisvečiuoti kurį laiką pas TT. Marijonus ir vesti jiems aštuonių dienų rekolekcijas Rosario Marijonų vienuolyne. Tikimės, kad jo pamokslų galės išgirsti ir mūsų tautiečiai Aušros Vartų bažnyčioje. Šį sekmadienį, t. y. balandžio 29 d., Gerb. T. Venckus S. J. per lietuvių pamaldas pasakys pamokslą.

KUNIGAI MARIJONAI IŠVYKSTA REKOLEKCIJŲ

Balandžio 29 d. Aušros Vartų par. klebonas kun. P. Garšva MIC ir Namų sekretorius kun. K. Černiauskas MIC išvyksta į Rosario atlikti metines aštuonių dienų rekolekcijas, kurias laikys Rosario kunigai Marijonai. Be to, jie abu Rosario vienuolyne pasilikę dviejų mėn. atsinaujinimui, nustatytam Marijonų Vienuolijos nuostatai. Jų vieton atvyks kun. V. Palubinskas.

* Pijus Bukauskas iš Villa del Dique lankėsi Bs. Aires. Jis Kordobos kalnuose, netoli lietuvių jaunimo stovyklos, turi nuosavus dviejų augštų namus, kur kasmet vasaruoja nemažas skaičius lietuvių.

* Juozas Vaisieta guli Frances ligoninėje. Po gerų gydytojų priežiūra ir savo šeimos nuolatiniu rūpestingumu sveikata kiek pagerėjusi. Guli pirmame augšte, 18 saicje.

* Pranas ir Sofija Jotautai iš Caseros vasario Villa del Diqueje, p. p. Kazimiero ir Marijos Stankūn padovanotoje viloje. Jie Villa del Diqueje žada pastoviai įsikurti.

Jotautas, atvykęs į Argentina 1911 m. ir virš keturiasdešimt metų išdirbęs Palermo alaus dirbtuvėje, nusipelnytai gavo aukso medalį.

* Konstruktorius E. Mikėnas baigia statyti p. p. Kazimierui ir Marijai Stankūnams gražų gyvenamą namą Vila del Diqueje, į kurį persikels gyventi, visiškai užleisdami padovanotas patalpas lietuviškam jaunimui. Šiomis dienomis Kazimieras Stankūnas lankėsi Bs. Aires.

ISTORINIS DRAUGIJŲ IR ORGANIZACIJŲ SUVAŽIAVIMAS AVELLANEDOJE

Balandžio 20 d. Lietuvių Salėje įvyko istorinis lietuviškų draugijų ir organizacijų suvažiavimas. Ne pirmas toks susirinkimas, bet gal būt pirmas savo gausumu, kur skirtingų pažiūrų organizacijų atstovai taikingai svarstė bendrus kolonijos reikalus, užmiršę visus praeities ginčus bei vaidus.

Lietuvai Išlaisvinti Centro pirm. Z. Juknevičius atidarė posėdį ir susirinkimas išrinko V. Šimoliūną minėto posėdžio pirmininku, o L. Sruogą — sekretoriumi. Suvažiavime dalyvavo šie atstovai: Argentinos Lietuvių Bendruomenė atstovavo: I. Padvaškis, A. Šantaras ir F. Vaitkevičius, „Nemuno“ draugiją iš Berisso; J. Meškiniš, P. Dulakė ir V. Čečys; Lietuvių Centrai — A. Mičiūdas, K. Mankus, L. Ryselis, A. Misiūnas, A. Viturys ir J. Kanapinskas; Argentinos Lietuvių Prekybininkų ir Pramonininkų Sąjunga — J. Čikštas, L. Sruoga, K. Ruminas; Lietuvių Susivienijimą Argentinoje — Vl. Šimoliūnas, F. Staliaraitis, J. Ascila; Vyčių Draugiją — J. Linkevičius, J. Uždavinys; „Mindaugo“ draugiją iš Berisso — J. Stočkūnas, P. Glemža; Jaunimo draugiją — Z. Juknevičius; Vilniaus Klubą — J. Gilvydis; Sv. Cecilijos chorą — K. Misiūnas; Temperley „Aušros“ chorą — I. Valantiničius ir M. Povilaitis; Lietuvių Karių ir Kovotojų Sąjungą — V. Diminskis; Sporto Klubą „Kovas“ — Z. Jaunius ir V. Petronaitis; Argentinos Lietuvių Skautus — St. Babronis; „Laiką“ — kun. J. Margis; Arg. Liet. Balsa — K. Norkus; užsienio liet. laikraščius — L. Kančauskas.

Kiekvienos draugijos atstovams pareiškus savo mintis buvo prieita prie bendro nutarimo, kad reikalinga Argentinoje Taryba, kuri, neliesdama paskirų organizacijų veikimo, apjungtų visas Argentinoje esančias organizacijas. Toks organas reikalingas: 1) lietuviybės išlaikymui; 2) kultūrinio bendradar-

NUOSAVYBIŲ ADMINISTRAVIMAS

JUANA DAILYDĖ, vedėja

SANTIAGO DEL ESTERO 286, p. 4, e. 4; T. E. 37-6435 Perka ir parduoda neužimtus namus. — Suteikia paskolas pagal namų, žemės ir statybų garantijas nuo 3 iki 15 metų už 9%.

MIKŠTŲ KĖDŽIŲ FABRIKAS

GAMINAMOS ĮVAIRIŲ STILIŲ MINKŠTOS IR STIPRIOS KĖDĖS.

ATLIEKAMI ĮVAIRŲS STALIAUS DARBAI.

Savininkas

Jonas Janušis

COCHABAMBA 1811-17

Villa Scasso

T. E. 68-5950

LIETUVIAMS 20% NUOLAIDA

su moderniu — elektrišku kopplektu, fotografuojant sužiedotuve, vestuve, krikštynas, gimtadienius ir parengimus. Organizacijų veiklos nuotraukos spaudai — Veltūl. Visi foto darbai ir filmų pardavimas.

L. Kančausko FOTO „REPORTER“

c. Mendoza 2249, Avellaneda (prieš liet. bažnyčią)

T. E. 20-9027 nuo 16 iki 20 val.

ALBERTO E. TIMINSKAS

COCHERIA „M I T R E“

Pasirūpina laidotuvėmis — veža ligonius — daro keiliones į tolimesnes vietas — nuomuoja automobilius vestuvėms ir krikštams.

B. Rivadavia 718

T. E. 22-2045

Piñeyro

DR. VINCO KUDIRKOS VARDŲ SALĖJE

š. m. gegužės (mayo) 6 d., sekmadienį, 3 val. po pietų

Susivienijimas Lietuvių Argentinoje

RUOŠIA TRADICINĮ

MOTINOS DIENOS PAMINĖJIMĄ IR MOTINŲ PAGERBIMĄ.

SPECIALI DVIEJŲ DALIŲ PROGRAMA SU MUZIKA, ŠOKIAIS IR DAINOMIS.

Motinoms, vaikams ir draugijos nariams įėjimas laisvas ir nemokamas.

S.L.A. Centro Valdyba

biavimo reikalui ir 3) bendrai draugijų materialinei gerovei.

Buvo palestas opus Arg. Lietuvių Bendruomenės ir Lietuvai Išlaisvinti Centro klausimas. Bet prieita, kad Arg. Lietuvių Bendruomenė, apimanti visus Argentinoje gyvenančius lietuvius, kuria organizacijas, kur jų dar nėra ir dirba kultūrinį darbą platesne apimtimi, tuo tarpu kai naujoji Taryba apjungia tik įkurtas organizacijas ir tik tas, kurios mato reikalą jai priklausyti. Neįkludo Lietuvai Išlaisvinti Centrai Argentinoje, nes jis turi savą kilnų tikslą, būtent: jungti jai prietariančias draugijas kovai dėl Lietuvos laisvės. Jis ir toliau tęs savo darbą, Tarybai nekludant jo veikimui. Aišku, Taryba apima draugijas, kurios net nepriklauso Lietuvai Išlaisvinti Centrai ir kaikiurių organizacijų veikimą, kurios neįeina į Lietuvai Išlaisvinti Centro sėkimus.

Nei vienas nepasisakė prieš Tarybos steigimą, nors aštuoni atstovai susilaikė nuo balsavimo. Balsavo 26 atstovai už Tarybos steigimą. Tarybos vardas paliktas atviru klausimu.

simu. Galutinai buvo nutarta palikti laikiną prezidiumą iš tų asmenų, kurie pasirašė po pačiu atsišaukimu, būtent: V. Šimoliūną, Z. Juknevičių, A. Mičiūdą, J. Čikštą ir V. Diminskį. Jiems pavesta: a) Nustatyti gaires naujai Tarybai, b) paruošti Tarybos įstatų projektą ir jį pasiūstyti prieš sekantį bendrą posėdį lietuviškoms organizacijoms; c) nustatyti vietą ir laiką sekantiam susirinkimui.

LAISVĖS GINKLAS — GERA, LIETUVISKA SPAUDA

„LAIKO“ Administracijoje papigintom kainom galima gauti įdomių, iliustruotų žurnalų ir laikraščių:

Benamiai — J. Mikeliūnis, Komunizmo pagrindai — J. Venckus,

Fatima ir mes — kun. J. Kuzmickis,

Užrašai — Arkiv. Matulaitis-Matulevičius,

Pasisekimo paslaptis — D. Chautard,

Šias ir daug kitų įdomių knygų galima gauti LAIKO Administracijoje.

AUTOMOBILIŲ TAISYMO DIRBTUVĖ

ATLIEKAMA:

REGULIAVIMAS — REMONTAS — STABDŽIAI RADIOTORIAI.

ELEKTRINIS VIRINIMAS IR TEKINIMAS (soldadura, autogena, electrica ir torneria)

Sav. MEŠKAUSKAS y CIA.

ESCALADA 2025

CAPITAL FEDERAL

(Altura Av. de Trabajo 5000)

JIESKOMA ŠEIMININKĖS, lietuvių virėjos. Duodamas kambarys, lova etc. ir \$ 500 mėn. atl. Kreiptis: Billingham 1756, 3 aukštas A. Cap. T. E. 83-6686

MECHANINĖ DIRBTUVĖ, Elektrinis virinimas ir tekimas (soldadura autogena, electrica y torneria) Sav. MEŠKAUSKAS ir Cia. Escalada 2025, Cap. Federal.

TEXTILBRAŽĖNAS Lietuvių audimo fabrikas. Tucuman 3718 Monte Chingolo 4 de Junio

SIUVIMO AKADEMIJA Profesora ONA BALNAITYTĖ c. Manuel Esteves 1129, Dock Sud. SINGER SISTEMA Trečia pamoką pasisūsi savo drabužį.

* OPTIKAS V. RASIŪNAS: Gral. Mariano Acha 876, Morón? Šešt. 13 — 17 val. ir sekm. 13 — 16 val.

* MINKŠTŲ KĖDŽIŲ DIRBTUVĖ Sav. Mikeliūnis ir Gelbuda: Cosquin 5565, Villa Lugano.

V. RAMANAUSKAS RADIO TECHNIKAS mokslus baigęs JAV-bėse. Dirba naujus ir taiso visokių rūšių radio aparatus. Duoda išsimokėjimui. POLA 289, Buenos Aires T. E. 64-4154

Casa MUSKETAS

Parduoda

PLOKSTELIS, PIANINUS, AKORDEONUS, BANDEONUS TELEVISIOS APARATUS

ISNUOMUOJAMA PIANINUS

T. E. 50-5948 Sanabria 2790-02

LAIKRODŽIUS, ŽIEDUS IR KI-

TOKIAS BRANGENYBES

taisan ir parduodu naujus.

NIKODEMAS LEIPUS

Cangallo 192, Temperley,

T. E. 243-4702

* MOTERŲ GROŽIO SALONAS IR KIRPYKLA „HENRY“.

Įvairiausių madų šukavimas moderniausiomis priemonėmis, 20 metų praktika. Sav. Henrikas Lukaševičius. Leandro N. Alem, 818, Banfield.

* „PENSION LITUANA“, sav. Juozas Palšis: Villa Rumpal, Córdoba, Dpto. Calamuchita. Prie žavingo kalnų ežero. (Lago Embalse). Lietuviški valgiai, mandagus patarnavimas.

* CONDOR HOTEL, Villa Rumpal, frente al Balneario del Embalse del Rio III (Sierras de Córdoba) Sav. Paulauskas ir Degulis. Lietuviški valgiai.

* „LIETUVA“ Sav. V. Nalivaika. Dėl informacijų kreiptis: Turismo Agencia, Florida 165 (Galeria Gijemes), escritorio 529, p. 5. T. E. 33-9584.

* ALF. DEGULIO ir K. PAULAUSKO lietuviškas restoranas su lietuviškais valgiais yra Paseo Colón 449, Buenos Aires. Didelis valgių pasirinkimas, mandagus aptarnavimas. Aptarnauja patys šeimininkai.

* „ŽEMAITIJA“, Isla del Encuy. Sav. J. ir A. Burokas.

Buenos Aires Avellaneda

KULTŪRINIS ALB AVELLANEDOS APYLINKĖS SUSIRINKIMAS

Balandžio 22 d. Lietuvių Salės svetainėje įvyko ALB Avelanedos Apylinkės visuotinis susirinkimas su paskaita. Susirinkimą atidarė apylinkės pirm. kun. A. Kleiva. Savo įžangos žodyje apibūdino sunkias gyvenamojo momento kultūrinio veikimo sąlygas su kuriomis, dirbant tautinį ir kultūrinį darbą, tenka kaskart daugiau įtempti ir suberti jėgas.

Paskaitą apie Dievo Tarną arkiv. J. Matulaitį-Matulevičių skaitė Aušros Vartų liet. par. klebonas kun. Pr. Garšva, MIC. Savo turinimoje paskaitoje prelegentas vaizdingai išryškino ark. J. Matulevičiaus asmenybės bruožus, supažindindamas susirinkusius su mūsų tautos tauriaja asmenybe. Ark. J. Matulaitis - Matulevičius buvo šventas žmogus, mokėjęs suderinti savyje lietuvių ir katalikų, visuomenininkų ir mistikų. Neapleisdamas sunkių ir aukštų savo visuomeninių pareigų, kaip studento, kunigo, redaktoriaus, vyskupo, Marijonų vienuolijos generolo ir šv. Sosto delegato, jis iki smulkmenų būdamas joms ištikimas, nepasimetė viešumoje, bet buvo visuomet susitelkęs savyje ir gyveno tampriai susijungęs savo dvasioj su Dievu. Ark. J. Matulaitis prieš mirtį ištarė paskutiniai žodžiai: „Rikiuokitės ir pasišveškite“, turėtų likti visų lietuvių pagrindiniu veiklos šūkiu. Šie žodžiai šiandien daugiau negu bet kada anksčiau tinka mūsų tautai ir jos darbuotojams, rikiuojantis, pasišveščiant ir kovojant už Lietuvos laisvę.

Mūsų gyvenamajam amžiui labiausiai trūksta tokių asmenybių, kurios būtų žibintais ir kelrodžiais visuotinio abejingumo slegiamoms masėms. Po paskaitos, skyriaus visuomeninės veiklos apylinkės padarė kun. A. Kleiva, išskaičiuodamas visus viešus parengimus, paskaitas ir kultūrinis pobūvius, kuriuos apylinkė per savo praėitą sezoną yra padariusi. Kasos stovio atsiskaitomybė patiekė apyl. kasininkas A. Baltrušaitis. Skyriaus kasą perimant 1954 m. kasoje buvo \$ 442,20. Apylinkė per savo veiklos periodą turėjo pajamų 1585,20, kurios gautos iš narių mokesčių ir viešų parengimų. Išlaidų turėta (kurias sudarė 50% Centro Valdybai, ligonių šelpimas, propagandos lapeliai etc.) \$ 698,50. Šiuo metu kasoje turima \$ 1329,60. Tokia gera ekonominė

skyriaus padėtis pasiekta dėka uoliu kasininko A. Baltrušaičio darbu. Po apyskaitos buvo perskaitytas Revizijos Komisijos patikrinimo aktas.

ISRINKTA NAUJA SKYRIAUS VALDYBA

Pasibaigus Avell. Apylinkės valdybos veiklos laikotarpiui, kuris, nežiūrint visų nepalankių ir sunkių sąlygų, buvo tikrai našus, susirinkime išrinkta nauja valdyba.

Naujoji valdyba pasiskirstė pareigomis sekančiai: Kun. dr. A. Kleiva — pirmininkas, agr. A. Santaras — sekretorius, Pr. Tamoševičius — kasininkas, A. Baltrušaitis ir Povilas Mačernis — valdybos nariai. Revizijos komisija: St. Mikėlionis — pirmininkas, H. Bagdonas ir Myk. Galeckas — nariai.

Linkėtina naujai valdybai, kuri turi visą eilę patyrusių ir visuomeninei veiklai atsidasusių asmenų, dar labiau sustiprinti ir išplėsti kultūrinę ir tautinę veiklą. g — s.

GRAŽUS PAVYZDYS

Gegužės 13 d., sekmadienį, Aušros Vartų liet. parapijoje bus iškilmingai pašventintas gražus arnotas ir juo pasipuošęs atlaikytos geradarės Monikos Sabaliauskaitės intercija 9 val. šv. Mišios.

NEPASTUMKIME ŽŪSTANČIO

Pirmutinis ir didžiausias artimo meilės įsakymas reikalauja gelbėti žūstantį. Didžiausia nelaimė yra mirti nesutvarkius savo dvasios reikalų. Bent gimines ir pažįstami privalo prie sunkiai sergančio ligonio laiku pašaukti kunigą su paskutiniais sakramentais. Prieš mirtį nesutaikius su Dievu, nieko nepadės pašventinimas karsto ar Mišių užprašymas. Laiku atverkime savo ir kitų akis!

Pavėlinęs

* F. Norkus ir A. Karosevičius foto ir kopijavimo aparatų fabrikantai naudoja tikta lietuvių įmoninių išdirbinių savo gaminiams, tuo duodami bendradarbiavimo pavyzdį. Pastaruoju metu jie reikalingi medžio varstelių savo fabrikantams ir kreipiasi į lietuvių pramoninkus su pageidavimu, kad jei kas tokių varstelių turi, prašomi pasiūlymus pateikti šiuo adresu: c. Cañada de Gomez 5222, Villa Lugano.

* J. Rudėnas su šcima ir Pr. Baltakis, vamzdelių traukimo fabrikantai, nuosavu automobiliu buvo vasaros atostogoms iš vykę į Caruhe, kur pailsėję mėnesį laiko vėl toliau dirba savo įmonėje.

NAUJI „LAIKO“ RĖMĖJAI

(NESKAITANT PRENUMERATŲ)
\$ 35 — S. Pocius
„ 20 — B. Rukšėnas
„ 20 — J. Šiušis
„ 15 — A. Karosevičius
„ 10 — J. Gudauskas
„ 10 — J. Jance
„ 10 — V. Matulionis
„ 10 — Matulaitienė
„ 10 — A. Stančikas
„ 10 — V. Sokaitė
„ 5 — J. Sprindys.

Visiems LAIKO Rėmėjams nuoširdžiai dėkoja

LAIKO Administracija

PADEKA

P. Rudėnui už \$ 20. — auką naujoms vargonams nuoširdžią padėką reiškia

Aušros Vartų liet. par. Klebonas

AUKOS L.K.T. MUZĖJUI AVELLANEDOJE

Ona Kniežaitė — \$ 500. — naujai Muzėjaus vitrinai įtaisyti, Antanas Santaras — gintarinį kandiklį,

Bronius Verbičkas — labai retą, rūpestingai išsaugotą 1665 metų Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio moneta, seigiamojo selmo sukakties, Lietuvos oro pašto įsteigimo ir kitų pašto ženklų kolekcijas.

Aukotojams maloniai dėkoja

Muzėjam vedėja A. Mikėlionienė

PLEČIAMAS L. K. T. MUZĖJUS AVELLANEDOJE

Daugiausia nusipelnusių muzėjaus st. igėjų A. Mikėlionienės ir pramonininko J. Čikšto rūpesčiu jau yra gaminamos kelios naujos didelės vitrinės naujų eksponatų tinkamam išstatymui ir apsaugojimui.

* Mykolas Pakalnis pasistatė Villa Lugano gražų namų, į kurį jau persikėlė gyventi.

* Argentinos Lietuvių Meno Mėgėjų būrelis su direktorium K. Runimu birželio 22 d. išvyksta į Montevideo. Ten birželio 23, 24 dienomis pastatys du veikalus: „Laisvės Kainą“ ir „Karolio Teta“, Gedulo Dienos minėjimo proga.

* Antanas Strelčiūnas jau gerokai pasveikęs. Gyvena Dock Sud, ten ir gydosi.

* Antanina Kaušlytėnė guli Fernandez ligoninėje, trečiame aukšte, 48 lovoje. Gydytojai ligonei daro įvairius tyrimus, norėdami greičiau sugrąžinti ligonei sveikatą.

PUIKIAI PAVYKĖS LIETUVIŲ CENTRO VAKARAS AVELLANEDOJE

Balandžio 14 d. Lietuvių Salėje, Brasil 835, Avellanedoje buvo atidarytas žiemos sezonas su L. Centro pastatyta nuotaikinga ir pamokančia komedija „Pleputė“. Vaidinimas ir vakaras praėjo su dideliu pasisekimu. Salė buvo pilna žmonių, kurie su dėmesiu ir įsigyvenimu sekė vaidinimą. Vakara atidarė stud. L. Zemberis, savo žodyje aptardamas L. Centro ir vaidintojų tikslus bei užsibrėžimus. Komedija yra pamokančio turinio, kur parodoma „plepumo“ naivumas ir žalingumas, kuris neretai mūsų tarpe gražiai klesti, niekam neduodamas naudos, o tik nešdamas žalą.

Vaivos (dvarininko) rolę suvaidino A. Ruplėnas; Meri (jo dukterė) — H. Burbaitė; Niksas, (Vaivos giminaitis) — J. Gaidamavičius; Nini (jo žmona) — L. Švenčionytė; Varnas (atsargos karininkas) — A. Slančiauskas; Stepas (Vaivos tarnas) — J. Rinkevičius; Katriutė — E. Deveikytė ir Ninos senelės rolę vaidino pati režisorė p. E. Ryselienė. Sufleriuo A. Antanaitis. Visi artistai savo vaidmenis atliko puikiai ir su psichologiniu vaidmens atitikimu. Visur jautėsi stipri režisorės ranka. Ypač puikiai savo vaidmeniui atliko L. Švenčionytė, Nikso žmonos rolėje, Ji pasigėrėtinai gerai atkūrė naivią pleputę, kuri kiekvienam, net pirmą kartą sutiktam, asmeniui išpasakoja visus jai rimtus asmenų ir net tėvų patikėtus dalykus. Vaidinimui pasibaigus, p. E. Ryselienė ir L. Švenčionytė buvo apdovanotos gėlėmis, o vaidintojai — skanumynais.

Režisorė p. E. Ryselienė šiemet švenčia 25 metų sceninės veiklos sukaktį. Ta proga ją sveikino Lietuvių Centro pirm. p. A. Mičiūdas ir Lietuvių Jaunimo Teatro artistai, įteikdami gražų pergaminį su parašais. Pasibaigus programai ir sveikinimams artistai buvo pavaišinti, o jaunimas linksminosi iki ankstauro ryto. Artistų vaišių metu dar kartą buvo iškelta p. E. Ryselienės scenos darbo nuopelnai, sugiedota Ilgiausių Metų ir palinkėta neuilstamai dirbti scenos darbą dar daug metų.

LAIKAS

Franqueo Pagado
Concesión N° 4289
Tarifa Reducida
Concesión N° 4015

„EL TIEMPO“ Semanario Lituanio
Mendoza 2280, Avellaneda, Bs. As.; T.E. 20-9027

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 485984

Redaguoja Red. Kolegija. Red. Antanas Kleiva. Rankraščiai taisomi Redakcijos nuožūra, nesunaudoti — gražinami tik autoriams prašant. KAINA: Argentinoje metams \$ 50.—, pusm. \$ 27.—, vienas nr. \$ 2.— Urugvajuje met. 5 ur. p. Kitur — met. 3 dol. Oro paštas met. 5 dol.

IX METAI Nr. 164

26 DE ABRIL

1946 — 1956

VYCIŲ DRAUGIJA kviečia visą lietuvių visuomenę į

PIRMAJĄ IŠKILMINGĄ VAKARĄ

su įdomia programa, kuris įvyks š. m. gegužės 12 d.

Lietuvių Salėje, Brasil 835, Avellaneda.

Linksmis jaunimą „Sao Pablo“ orkestras net iki 80 metų.

* Balandžio 19 d. per Bostono banką buvo pasiūsta Vasario šešioliktosios gimnazijai 3.029,90 pežai (315,20 markės) surinkti per Vasario šešioliktosios minėjimą Lietuvių Salėje, Avellanedoje.

* Regina Kuchaitė, kuri prieš kiek laiko išvyko į J. A. Valstybės sveikina visas savo drauges ir tėvelius, ypač „Birutės“ dr. j. ir trokšta vėl greit pasimatyti su savo artimaisiais Argentinoje. Ne turtas žmogų padaro laimingą, bet artimųjų šiluma ir moralinė jėga, gražus gyvenimas. Laimingas žmogus, kuris niekuomet to neišleids iš akių.

PAKRIKŠTYTI LIETUVIŲ BAZNYCIOJE

Elba Kristina Žekaitė, Antano ir Marijos Simanaukaitės dukterė pakrikštyta Aušros Vartų lietuvių bažnyčioje balandžio 14 d. Krikšto tėvai buvo Albertas Irslys ir Rožė Birutė Katinaitė.

Morta Emilija Bičiūnaitė, Kazimiero ir Cecilijos Baltaduonytės dukterė buvo pakrikštyta balandžio 19 d. Krikšto tėvai — Fabian Darcaka ir Elena Karosas.

Alicia Beatričė Degulytė, Alfonso Degulio ir Teodoros Polikarpas Diaz dukterė pakrikštyta Aušros Vartų bažnyčioje balandžio 21 d. Krikš-

to tėvai buvo Mykolas Obsdziejus ir Veronika K. Degulienė.

Jurgis Albertas Vaitiekūnas, Leopoldo ir Jonės Olgos Jankauskaitės sūnus pakrikštytas balandžio 22 d. Aušros Vartų lietuvių bažnyčioje. Krikšto tėvai: Dionisas Jasiulis ir Ona Gasiūnaitė.

PAJIESKOJIMAS

Papjieskomas Juozas Aranauskas, s. Kazio, kilusio iš Vilkaviškio apskr. Ragenutina atvyko 1930 m.

Pajiesko žmona ir dukterė, gyv. Lietuvoje. Kreiptis į „Laiko“ adm.

Pajieskomas Aleksandras Lukšėnas, savo laiką gyvenęs c. Labarden 849, Bs. As. Pajiesko giminės iš JAV. Kreiptis į „Laiko“ adm.

MIELAS „LAIKO“ SKAITYTOJAU, AR JAU UŽSIMOKĖJAI PRENUMERATĄ?

TEMPERLEY

PRANESIMAS

ALB Temperley Apylinkės Valdyba šaukia

VISUOTINĄ SUSIRINKIMĄ,

kuris įvyks š. m. gegužės 5 d. 18.30 val. pas p. Morkūną, 6-ta gatvė, Nr. 450, Villa Sastre, Temperley.

Nariams dalyvavimas būtinas.

Apylinkės Valdyba

PROF. STASIO ŠALKAUSKIO MINĖJIMAS

(1886 — 1941)

Birutietės mergaitės kviečia visą lietuviškąją visuomenę šeštadienį, gegužės 5 d. 21 val. į

LINKSMĄ KULTŪRINĮ VAKARĄ —

Prof. Stasio Šalkauskio minėjimą.

Programoj:

- 1) Paskaita „Prof. St. Šalkauskio asmenybė“. Paskaitą skaito „Laiko“ redaktorius kun. A. Kleiva,
- 2) Trumpa meninė programa ir

ŠOKIAI

grojant garsiam

vokiečių orkestrui

“LYRA”

IKI 3 VAL. RYTO.

Birutietės maloniai kviečia visą lietuviškąją visuomenę išklausti paskaitą apie mūsų Tautos genijų — švento gyvenimo žmogų ir didelį jaunimo mylėtoją, kuris skelbė mūsų Tautai nuolatinį atgimimą. Šiais metais sukanka 15 m. nuo jo mirties.

Atsilankymu pagerbkime mūsų Tautos Didvyri!

„Lietuvos Aidai“ Radio Valandėlės naudai

LIETUVIŲ SALEJE, Brasil 835 Avell., balandžio 28 d., šeštadienį, lygiai 21 val.

Argentinos Lietuvių Jaunimo Teatras

Suvidains penkių veiksmų dramą, su dainomis ir šokiais

“IŠ MEILĖS”

(VEIKĖJAI (pagal pasirodymo eilę):

DANUTĖ	Herminia Burbaitė
JONAS	Leopoldas Stankevičius
ONUTĖ	Irena Veličkaitė
LEIBA	Antanas Slančiauskas
JURGIS	Stasys Majauskas
SORĖ (vėliau Marė)	Irena Andriuškaitė
AGOTA	Lilija Švenčionytė
MARIJONA	Marytė Čikštaitė
BARBUTĖ	Suzana Stukaitė
GABRYS	Valteris Simutis
GRIGAS	Karolis Kazlauskas

MERGAITĖS: Lilija Švenčionytė, Zuzana Stukaitė, Marytė Čikštaitė, Maria Orallo.

BERNAI: Albertas Stalioraitis, Karolis Kazlauskas, Valteris Simutis.

VAIKAI: Nelida Burbaitė, Raulas Stalioraitis.

MUZIKA: J. Simanaukas; SCENARIJUS: V. Sikeris.;

AKORDEONISTAI: A. Stalioraitis ir R. Runimas.

SUFLERUOJA: V. Cibavičius ir V. Rastauskas

GRIMAS: K. Runimas; Solo dainuoja: M. Čikštaitė

Vaidybą prižiūri: Irena Andriuškaitė ir Herminia Burbaitė.

Programos vedėjas: A. Rastauskas.

PO VAIDINIMO ŠOKIAI IKI 3 VAL. RYTO.

TAUTIETI! DALYVAUK IR KITĄ PAKVIESK!